

Sermaye krizin faturasasını emekçilere kesiyor

Türkiye ekonomisinin bir kriz içinden geçmekte olduğu kimse için sır değil. Emperyalist metropollerden Ortadoğu ülkelerine kadar dünyayı sarmalayan bu yapısal kriz, Türkiye gibi bağımlı ülkelerde daha ağır ve sancılı işliyor. Ekonomik krizin yanısıra siyasal anlamda da krizlerle boğuşan Türkiye’de son

süreçte ABD ile ilişkilerde yaşanan gerilim, iç politika alanında yaşanan istikrarsızlık ve güvensizlik ortamı bu bunalımı derinleştiren etkenler arasında yer alıyor. Doların 5, avronun 6 TL’yi aştığı, enflasyonun %15’i geçtiği güncel tabloda dikta rejiminin kibirli şefi Tayyip Erdoğan da kriz gerçekliğini kabullenmiş durumda.

s.6

Onların tasarruftan anladığı işçinin sırtına yeni vergiler yükleyip emekçilere esnek ve güvencesiz bir çalışma yaşamı dayatmakken; patronlara ise kendi sefahatlarından ödün vermeden sınırsız bir sömürü cenneti kurmaktır.

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2018 / 31
10 Ağustos 2018 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak40.net

Dikta rejiminin açmazları büyüyor!

3

“100 Günlük Eylem Planı”: Sermayeye hizmet

Sermayenin çıkarlarını gözeten hizmet sözleriyle dolu eylem planında, emekçilerin payına krizlerin ceremesini çekmek düşüyor.

4

Dolar yükseldikçe patronlar işçileri vuruyor

Dolandaki artışlar sözde “Ekonomiye savaş açıldı” diye çarpıtılsa da patronlar esasta, işçi sınıfına ve emekçilere karşı bir savaş açmış bulunuyor.

8

ABD’nin hatırlattığı efendi-üşak ilişkisi

Türk sermaye devleti için manevra alanları da git gide daralıyor. Sermaye devleti ABD ve NATO’ya mecbur ve mahkumdur.

“Emeğin korunması” uğruna mücadelenin anlamı ve önemi

s.12

Tek adam rejiminde kadınları daha zor günler bekliyor

s.23

Dikta rejiminin açmazları büyüyor

İşçi sınıfı ve emekçilerin bu “dinci/şoven zokalar”ı yutması özel bir önem taşıyor. Zira aksi durumda hem kapitalizmin krizinin faturasını ödeyecekler hem komşu bir ülkenin topraklarının işgaline destek vermiş olacaklardır. Her iki durum da asalak kapitalistlere ve onların tek adam rejimine hizmet edecektir. Oysa işçi sınıfı ve emekçilerin talep ve özelemleri ancak ve ancak kapitalistlere ve onların rejimine karşı mücadeleyle elde edilebilir. Savaşa, işgale, ilhaka karşı çıkmak; işçilerin birliğini, halkların kardeşliğini savunmanın bir gereğidir aynı zamanda...

Suriye savaşı emperyalist güçleri ve işbirlikçilerini giderek doğrudan karşı karşıya getiren yeni bir aşamaya girmiş bulunuyor. Özellikle Kuzey Suriye bölgesinde. Zira, Rusya eksenli İran-Suriye cephesi halen vahşi bir şeriat rejiminin hüküm sürdüğü İdlib’in cihatçı gruplardan temizlenmesini gündemine almış durumda. Keza Rusya, İran, Lübnan Hizbullahı destekli Suriye yönetimi, Türk ordusunun cihatçılarla işbirliği yaptığı İdlib’de kontrolün sağlanması amacıyla yapılan hazırlıkların tamamlandığını duyurdu.

Suriye yönetimi, Türk ordusunun cihatçılarla birlikte işgal ettiği Efrîn ve diğer kentler dahil olmak üzere, tüm işgalci güçlerin Suriye topraklarından çekilmesini istiyor. Şayet, Erdoğan yönetimine yaslanarak İdlib’de şeriat rejimi kuran cihatçılar anlaşmayı kabul etmezse -ki bu ihtimal zayıf görünüyor, zira çetelerin en azılıları bu kentte toplanmış bulunuyor- İdlib ve Kuzey Suriye düğümünün emperyalistlerin ve bölgesel güçlerin karşı karşıya geleceği bir savaş alanına dönüşmesi kaçınılmaz olacaktır.

***

Öte yandan, Washington’daki efendi-siyle yaşadığı siyasal krizi aşamayan saray rejimi ekonomik krizin derinleşmesini de engelleyemiyor. Rejim ekonomik ve siyasal alanları yönetme konusunda aceze düşmüşken İdlib sorunu da gündeme geldi. İdlib cehenneminin fitilini ateşleme hazırlığının son aşamaya gelmiş olması, tek adam rejimini tedirgin ediyor. Cihatçıları himaye etme refleksiyle hareket eden Erdoğan’la müritleri, Suriye’de ellerinde kalan son “koz”u kaybetmenin telaşı içindeler.

Suriye’ye karşı savaşın başlatılmasında uğursuz bir rol oynayan bu iktidar, son aşamada da cihatçı çetelerine kalkan oluyor. Sürecin başında onlarca ülke cihatçıların “dostları” arasında yer alırken, geriye tek “sadık dostları” kaldı; bu da Ankara’daki tek adamın dikta rejimidir.

Sonuna kadar cihatçıların arkasın-

da kalan bu rejim, onlara yaslanarak Suriye’den bir parça toprak koparma hevesinden vazgeçmiş değil. İdlib’in cihatçılardan temizlenmesi yönündeki hazırlıktan bu kadar rahatsız olması, parça koparma hevesinin kursağında kalacak olmasındandır.

***

Hem Rusya’nın hem Suriye ile diğer müttefiklerinin İdlib konusunda net bir tutumları var. Fakat bir yandan da süreci kendi lehlerine olacak şekilde diplomatik yollarla yürütmeye çalışıyorlar. Bu gidişatı engelleme gücünden yoksun olan saray rejimi, ya bu karara boyun eğecek, ya da Washington’daki efendileriyle anlaşacak ve bir kez daha suç ortaklığına girişecektir. Ancak ABD-Türkiye ilişkileri bu durumdayken, tarafların İdlib’deki cihatçıları kurtarmak için birlikte hareket etmeleri kolay değil. Bu koşullarda hem Rusya’yı hem İran’ı karşıya almak saray rejimi açısından zor görünüyor. Yani “boşa koysa dolmuyor, doluya koysa almıyor” ikilemine saplanmış bir rejim gerçekliği var.

Cihatçıları çıkarlarını gerçekleştirme-nin aleti gören tek adam rejiminin, Türkiye’yi bu çetelerin cirit attığı bir alana çevirmesi yetmedi. Şimdi de İdlib’de sıkışan on binlerce cihatçının bir kısmı da Türkiye’ye geçecek ya da geçirilecektir. Suriye halklarına karşı işledikleri ağır suçlar biliniyor, dinci-faşist iktidarın bu çeteleri ithal etmesi, Türkiye halklarının da başına yeni belalar açmaya hazırladığına işaret ediyor.

***

Ekonomik, siyasal, diplomatik krizler devam ederken, İdlib konusunda bir milliyetçilik dalgası yaratmak için rejimin yeni bir maceraya atılması kolay olmasa da ihtimal dahilindedir. Böyle bir macera ise, işçi sınıfı ve emekçilerin sırtına yıkılan faturanın daha da ağırlaşması demektir. Zira, o koşullarda Rusya-İran ikilisiyle yaşanacak gerilimin ekonomik-siyasi krizleri daha da derinleştirilmesi kaçınılmazdır.

Bu gelişmeler tek adamın dikta re-

jiminin daha ilk adımda, ya da ilk 100 günlük icraatlarında çakılması anlamına gelecek. Zaten şimdiden tekleyen bu rejimin karmaşık bir çatışmaya girişmesi, var olan krizleri dramatik bir şekilde derinleştirecektir.

***

Dikta rejimi muhalif sesleri boğmak için keyfiyette sınır tanımadığı bu koşullarda, hak arama mücadelesinin önünü kesmek için de her yola başvuruyor. İdlib kaynaklı bir gerilim veya çatışma saray rejiminin hem ilerici-devrimci güçlere hem de işçi sınıfı ve emekçilere karşı daha saldırgan bir tutum sergilemesine vesile edilecektir.

Oysa ekonomik/siyasi krizin sorumlusu kapitalizm ve onu temsil eden tek adam rejimi olduğu gibi, İdlib’de yoğunlaşan cihatçı tehdidin müsebbiplerinden biri de bu aynı iktidardır. O halde işçi sınıfı ve emekçiler krizin faturasının iktidara ve kapitalistlere kesilmesi için mücadele etmelidir. Yanı sıra, her türlü işgal ve ilhak politikasına karşı işçilerin birliği, halkların kardeşliği ekseninde tutum almalıdır.

Ekonomik/siyasi krizler nasıl ki emekçileri vuruyorsa her türden çatışmanın, işgalin, ilhakin ilk vurduğu da emekçiler oluyor. Krizin faturasını emekçilere kesenler, işgalleri şoven-ırkçı propagandanın aracı olarak kullanarak emekçileri zehirlemeye çalışıyorlar.

İşçi sınıfı ve emekçilerin bu “dinci/şoven zokalar”ı yutmaması özel bir önem taşıyor. Zira aksi durumda hem kapitalizmin krizinin faturasını ödeyecekler hem komşu bir ülkenin topraklarının işgaline destek vermiş olacaklardır. Her iki durum da asalak kapitalistlere ve onların tek adam rejimine hizmet edecektir. Oysa işçi sınıfı ve emekçilerin talep ve özelemleri ancak ve ancak kapitalistlere ve onların rejimine karşı mücadeleyle elde edilebilir. Savaşa, işgale, ilhaka karşı çıkmak; işçilerin birliğini, halkların kardeşliğini savunmanın bir gereğidir aynı zamanda...

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2018/31 * 10 Ağustos 2018 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15

Şişli / İstanbul

Tlf. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak40.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

“100 Günlük Eylem Planı”: Sermayeye hizmet programı

Geçtiğimiz günlerde tek adam rejiminin 100 Günlük Eylem Planı Erdoğan tarafından açıklandı. Tayyip Erdoğan her ne kadar planın tanıtım konuşmasında, “Milletimize verdiğimiz sözleri hayata geçirecek plan ve projeleri açıklıyoruz” dese de, açıklanan 400 projede daha çok sermayenin öncelikleri yer almaktadır. Programdaki 400 projeden 48’i savunma sanayi alanında yer alırken, özellikle gayrimenkul ve inşaat sektörüne yönelik projelerin öncelik kazandığı görülmektedir.

Bir süredir “durgun bir dönemden geçtiklerinden şikâyetçi” olan sektör temsilcileri, açıklanan planla bekledikleri “ilk adımı” aldıklarını ifade etmektedirler. Öncelikle, hükümete sundukları rapor doğrultusunda konut, arsa ve gayrimenkul ağırlıklı çalışacak şekilde Emlak Bankası’nın tekrar faaliyete geçirilmesi talebi 100 günlük eylem planında karşılık buldu. Bunun dışında sermayeyi rahatlatacak pek çok söz bu planda yer aldı. Planda, “Sermayenin finans yükünü azaltacağız” vurgusu yer alırken, tartışmaları gündemde olan “Kanal İstanbul” projesine devam kararlılığı ifade edilerek buradan nemalanacak sermayeye güven verildi. Projenin İstanbul’da deprem riskini arttıracığı ve çevreye ciddi zararlar vereceğine dair eleştirileri umursamadıklarını ise bir kez daha göstermiş oldular.

Öte yandan, büyük bir pişkinlikle ve emekçilerle alay edercesine “Malum, her yer beton yığınlarıyla doldu” denilerek, “Millet Bahçeleri”yle yeşil alanları çoğaltma sözü verildi! Kuşkusuz yeşil alanların azalmış olması dinci-gerici muktedirlerin zerrece umurlarında değildir. Onlar için “Millet Bahçeleri” projesi de başka bir rant kaynağıdır. Tek adam rejiminin mayasında öylesine bir rant tutkusu var ki, yine rant ve talan amaçlı kentsel dönüşüm projelerine bu dönemde hız verileceği sözü de unutulmadı. Tayyip Erdoğan’ın ülkeyi bir şirket gibi yönetme kararlılığı bu konuşmaya da yansdı ve TOKİ konutlarının pazarlanması da “Binalarımız gayet güzel, fiyatlar uygun” denilerek, araya sıkıştırıldı.

Çevrenin talanı ve yağmasını gündeme getirecek projelerin fazlasıyla yer aldığı 100 günlük planda, ayrıca “Ekonomiye kazandırmak için 13 bin kilometre-

Tamamen sermayenin çıkarlarını gözetten hizmet sözleriyle dolu bu eylem planında emekçilerin payına ise “güçlü Türkiye” hayali ile sarhoş olup krizlerin ceremesini çekmek düşüyor.

karelik tescil harici alanın belirlenmesi”, “Kamu konutlarının ekonomiye kazandırılması” gibi ifadelerle kamu kaynaklarının yağmasına devam sözü de verildi.

Ekonomik krizle boğuşan Türkiye’de döviz almış başını giderken, yüksek cari açıklar, büyük dış borçlar söz konusuken, işsizlik, hayat pahalılığı artmışken ekonomiye dair bu 100 günlük programda ne var diye bakıldığında ise demagojik söylemlerden öte bir şey görülüyor. “Ekonomi savaşıyla karşı karşıyayız” denilerek, emekçilere “yerli ve milli direnişinizi tüm dünyaya karşı ortaya koyun”, “Yastık altından dövizlerinizi çıkartın” çağrısı yeniden yapılıyor. Son 16 yıldır uyguladıkları politikalarla bugünkü ekonomik kriz koşullarını yaratan kendileri değilmiş gibi davranmayı sürdürüyorlar. Devamında “Ekonomiyle ilgili söylenenlere, kendilerine göre karalama programlarıyla sağa sola koşanlara bakmayın. Biz bunları aştık” diyerek, kitleleri kandırmaya devam ediyorlar.

Uluslararası finans kuruluşlarıyla girdiği faiz-enflasyon polemğinde ısrar eden Erdoğan, “Kredi derecelendirme kuruluşlarının tamamen taraflı raporları sebebiyle karşılaştığımız zorlukları aşmak için dış borçlanmada Çin piyasasına yöneliyoruz” diyerek, sıkışmışlığı aşmak adına kendine yeni alanlar arıyor.

400 projede her alana dair bir vaat verilmesi de ihmal edilmemiş. Örneğin bir yandan “Uzay Ajansı’nı kuruyoruz” deniliyor, ancak öte yandan 16 yıldır iktidarda oldukları halde halen temiz içme suyu bulamayan “344 bin vatandaşımıza temiz içme suyu sağlanacak” vaadini sunmaktan utanmıyorlar.

Bu 100 günlük planda emekçinin payına, sermayeye verilen sözlerin yerine getirilmesi için gerekli kaynakları cebinden ödemesi, yaşam alanlarının ranta kurban edilmesi, ekonomik krizin faturasını ödemek düşüyor. Açlık sınırı 1700 TL’yi aşmışken, şaşalı ve iddialı büyük sözlerin yer aldığı 100 günlük eylem planında emekçiye 1000 TL maaş reva görülüyor. Kamu emekçilerine seçim öncesi verilen ek gösterge sözü ise planda yer almıyor bile.

Bunlara ek olarak, sağlıkta özelleştirmede bir adım daha atılarak “sağlık turizminin” geliştirilmesi, eğitimin piyasalaşmasına ve eşitsizliklerin pekiştirilmesine hizmet edecek hedefler, mesleki eğitimin yeniden şekillendirilmesi, kömür sahalarının özelleştirilmesi, kamu kurum ve kuruluşlarında kesintilerin uygulanması, yatırımların kısılması gibi çeşitli başlıklar da var. Brunson krizi ile tırmanan gerilimli günlerde açıklanan bu programda, “ABD ve NATO ile siyasi, gü-

venlik ve ekonomik alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi, arabuluculuk uygulamasının etkinleştirilmesi” sözü de özellikle ihmal edilmiyor.

Özetle, ekonomik ve siyasi pek çok alanda krizlerin önünün açıldığı, sorunların biriktiği bugünkü Türkiye gerçekliğinde 100 günlük eylem planının amacı gerek sermayeye gerekse emperyalistlere daha iyi nasıl hizmet edileceği üzerine kuruludur.

İşçi ve emekçileri yıllardır “dini, milli, yerli vs.” demagojilerle oyalayan, çeşitli vaatlerle ve “şahlanacak güçlü Türkiye” hayalleri ile sersemletip 2023 hedefine kilitleyen, bu şekilde oy çokluğunu korumaya çalışan Erdoğan, her derde deva olarak sunduğu tek adam rejiminin bekası için yine aynı yola başvuruyor. Orta Vadeli Programı Ağustos ayı sonuna kadar kamuoyuna ilan etmeyi planladıklarını, 2019-2023 dönemine ilişkin stratejik plan çalışmalarını Kasım ayı sonuna kadar tamamlamayı hedeflediklerini söylüyor. Bu 100 günlük planla da kötü giden gidişata karşı zaman kazanmaya çalışıyor.

Tamamen sermayenin çıkarlarını gözetten hizmet sözleriyle dolu bu eylem planında emekçilerin payına ise “güçlü Türkiye” hayali ile sarhoş olup krizlerin ceremesini çekmek düşüyor.

Dolar yükseldikçe “yerli ve milli” patronlar işçileri vuruyor

D. Baran

Döviz kurlarında son aylarda ciddi bir artış yaşanıyor. Yılbaşından bu yana dolar karşısında en çok değer kaybeden para birimleri arasında TL başa yarışıyor. Henüz Arjantin pezosunu geçemese de TL'nin değer kaybı, ABD ile Türkiye arasındaki krizin patlak vermesiyle yeniden sıçrayış kaydetti. Dolar 5,2 TL olarak kabul edildiğinde yılbaşından bu yana yüzde 38 değer kazanmış oluyor.

Dövizin değerindeki tırmanışa dair çeşitli tartışmalar yapılıyor. AKP şeflerinde bunun gelip geçici olduğu kanısı hakim. Keza Trump'ın başkan olduğu 2016 Kasım seçimlerinden bu yana, 1 buçuk yılı aşkındır böyle bir yaklaşım sergiliyorlar. “Bunlar spekülatif”, “Ben bunu kabul etmiyorum”, “Dolardaki artış geçici” lafları 1 buçuk yıldır tekrar edilip duruyor. Bu yaklaşımı sergileyenlerin başında, önceki hükümetin ekonomi kurmayları yer alıyordu. AKP şefi Erdoğan'la anlaşamadığı iddia edilen, eski başbakan yardımcısı Mehmet Şimşek bile, bu dönem içerisinde TL'nin bir haftalık değer kazanışını “TL iyiye gidiyor, uluslararası piyasalarda dolar karşısında en çok değer kazanan para birimi oldu” diye yorumlamıştı. Bunun bir karşılığı olmadığı kısa zamanda görüldü.

AKP şeflerinin krizi maniple etme ve çarpıtma eğilimleri ne yazık ki işçi sınıfı ve emekçilerde de belli bir karşılık buluyor. İşçilerde her ne kadar “işlerin iyiye gitmediği” kanısı hakim olsa da, bu gidişatın nedeni, boyutları ve çözüm yolları konusunda bir kafa karışıklığı olduğu açık. İşçilerde kabul gören çarpıtmaların en başında, “Dış mihraklar ekonomimize savaş açtı” yönündeki söylemler geliyor. “Yerli ve milli ekonomimizi birlik olup kurtaralım” yalanı en başta AKP şeflerinin ağzından çıkıyor gözükse de, bu söylemlerin arkasında bizzat patron sınıfı yer alıyor.

PATRONLARLA İŞÇİLERİN ÇIKARLARI ORTAK MI?

Patronlar bu söylemi, işçi sınıfıyla aralarındaki giderek keskinleşen sınıf karşıtlıklarını ve çıkar çatışmasını örtbas etmek ve işçileri de kendilerine yedeklemek için dillerinden düşürmüyor. Bunun en açık örneği, metal işkolunda MESS 2017 Grup TİS sürecinde görüldü. MESS patronları, işçilerle en açıktan çatıştıkları

dönemi “işte barış, dünyayla yarış” şiarıyla, iki sınıfın çıkarlarının ortak olduğu yarılsamasını yayarak yönettiler. Bu çarpıtma TİS sürecinde “tarihi zamlar kazanıldı” işçiler tarafından... Şimdi ise patron sınıfı bu zammı kırabilmenin yolunu arıyor. İşçi kıyımına başvuruyor, kiralık işçileri fabrikalara dolduruyor. İşçilerin kıvrıntı düzeyindeki haklarını gasp etmek için harıl harıl çalışıyorlar.

“İş barışı” yalanının, metal işkolunun ötesinde de bir gerçekliği olmadığı görülüyor. Dolardaki artış da bu görüntüyü giderek daha fazla su yüzüne çıkarıyor. Dolar 7 ayda yüzde 30'un üzerinde değer kazanırken, sermayedarlar milyarlarca dolarlık borçlarının baskısı altında yapılandırılmalara, küçülmelere, iflaslara ve şirket kapatmalara başvururken işçilere huzur, rahatlık ve zenginlik sunmuyor.

Henüz krizin vurmadığı büyük sermayenin sömürdüğü işçiler açısından, iki sınıf arasındaki karşıtlık daha da ortada: Bu türden holdingler, şirketler ve bankalar 2. çeyrek bilançolarında milyarlarca liralık net kârlar açıkladı. Dolar ve avro geliri olan ihracatçı sermaye her ay ihracat rekorları kırıyor. Ama bu asalak patronlar zenginliklerini katlarken, işçi sınıfının durumunda herhangi bir iyileşme oluyor mu? Hayır! Aksine işçiler; giderek yakıcı hale gelen hayat pahalılığıyla nasıl başa çıkacaklarını, biriken borçlarını gelecek aylarda nasıl ödeyeceklerini, ya da kıtlığın nasıl üstesinden geleceklerini daha yakıcı bir şekilde düşünmeye başladı. Yoksulluk ve sefalet derinleşirken,

huzursuzlukları da giderek daha fazla büyüdü, büyümeye devam ediyor.

DOLARDAKİ ARTIŞLA DERİNLEŞEN SEFALET

“Bizi ne ilgilendirir” diye bakılan doların yükselişi ise bu gidişatta önemli bir etken olarak rol oynuyor. TL karşısında doların değerindeki tırmanış ya da aynı anlama gelmek üzere ‘TL'nin değer kaybı’ iş gücünün değerini giderek düşüyor. Dolar artarken reel ücretler sabit kaldığı oranda emekçiler yoksullaşıyor. Bu yoksullaşma, önümüzdeki dönem için daha büyük bir sefaletle doğru kapıyı aralarken, şu anda enflasyondaki tırmanışla etkisini gösteriyor. Ücretler artmıyor, fakat gıda başta olmak üzere temel ihtiyaçların, giyim, konut, faturalar vb. fiyatları giderek tırmanıyor.

Fiyatların yıllık artışı Temmuz ayında yüzde 15,85 oldu. Yani geçen yılın Temmuz ayına kıyasla fiyatlar yüzde 15,85 artış gösterdi. Yıllık enflasyon denilen tüketici fiyatlarındaki bu yıllık artış oranı, 2004 yılı başından bu yana en yüksek düzeye çıkmış oldu. Enflasyonda 15 yılın rekoru kırıldı. Ayrıca enflasyon hesaplanmasında gıdanın payının düşürülmesi değişikliği hesaba katıldığında ve esas fiyat artışlarının emekçilerin daha çok tükettiği ürünlerde olduğu düşünüldüğünde, enflasyon o döneme kıyasla daha da yüksek seviyede bulunuyor. Asgari ücretin geçen yıla kıyasla bu yıl başında yüzde 14 arttığı düşünülecek olursa, enf-

lasyon emekçilerin zamlarını da aşmış bulunuyor.

Enflasyonun bu derecede yükselişinde ve işçilerin yoksullaşmasında dolardaki artış temel bir rol oynuyor. Sermaye cephesinin “bağımsızlığı”nı tartıştığı Merkez Bankası'nın son raporları dahi dövizin enflasyondaki etkisinin altını çiziyor. Merkez Bankası üretici fiyatlarına dair şöyle diyor: “Fiyat artışlarında Türk lirasındaki birikimli değer kaybı belirleyici olmuştur.” Tüketici fiyatlarına dair yorumunda da durum farksız: “Enflasyondaki yükselişe en belirgin katkı döviz kuru geçişkenliğinin yüksek olduğu temel mal grubundan gelmiştir.”

Bunların anlamı şudur: Dövizin TL karşısında yüzde 30'un üzerinde değer kazanması büyük oranda enflasyondaki rekor seviyelerde belirleyici olmuştur. Hem de bu, fiyatların daha da artmasına sebep olacak akaryakıt zamlarının ‘gizli’ tutulduğu bir dönemde olmuştur. Benzin ve motorin fiyatlarındaki zamlar da ‘gizli’ olmaktan çıktığında -ki bu zamlar sonuza dek ÖTV'den düşülerek gizlenemeyeceğine göre-, fiyatlarda çok daha büyük bir artış yaşanması kaçınılmazdır.

O halde, ilk anda önemsiz gibi gözükse de dövizdeki tırmanış, tam tersine işçi ve emekçilerin yaşamını doğrudan etkilemektedir. Gün içerisindeki huzursuzluğundan gece rahat uyuyamamasına, sabah işine giderken yaşadığı can sıkıntısından, işten dönerken hissettiği yorgunluğun daha da ağırlaşmasına kadar... Deyim yerindeyse döviz alanında-

ki dalgalanmalar, işçilerin, ücretli kölelik zincirleriyle hapsedilmiş yaşamının ağırlığını arttırıyor.

Dolardaki artış enflasyona etkisinin yanı sıra esasta, emek gücünün de değersizleşmesine yol açıyor. 2018 yılı başında 3,77 TL seviyesindeki dolar üzerinden net asgari ücret, aylık 424 dolara, günlük 14 dolara tekabül ediyordu. Doların bugün 5,2 TL olduğu kabul edilecek olursa, doların değerindeki yüzde 38'lik artışa paralel olarak işçi ücretlerinde düşüş yaşandı. Şu an itibarıyla işçi ücreti aylık 300 doları, günlük 10 doları ancak geçiyor. Bu düşüş, patronlar için ucuz iş gücü cenneti olan Güneydoğu Asya ülkelerindeki günlük ücretlere doğru adım adım gidildiğine işaret ediyor. Yani önümüzdeki dönemde, kriz koşullarında işçilerden daha da fazla "fedakarlık" talep edecek olan sermaye, ücret zamlarını daha da düşük tutarak Türkiye'yi Asya, Afrika ülkeleriyle kıyaslanabilir bir sömürü cennetine çevirmenin hesabını yapıyor.

"EKONOMİYE SAVAŞ AÇTILAR" DİYENLER KİME SAVAŞ AÇTI?

AKP şeflerinin ve patronların "Birileri ekonomiye savaş açtı, doları yükseltip duruyor..." demagojisinin doğru olduğu varsayılsa bile, bu savaşa karşı herhangi bir tutum içerisine girmedikleri açıkça ortada duruyor. Aksine, bu sözde "savaş"ın faturası dosdoğru işçilere ödetiliyor: Birincisi, enflasyonun artışıyla işçiler giderek daha fazla yoksullaşılıyor. İkincisi, iş gücü değersizleşiyor, işçiler neredeyse ücret dahi almadan çalışacak duruma getiriliyor. Kapitalizmin ücretli köleliği, Ortaçağ köleliğine doğru yol alıyor. Bütün bunlara ek olarak bir de, ekonomik krizden daha çok etkilenen patronların tüm faturayı işçilere ödetmesi gerçeği giderek yaygınlaşıyor: Tazminatsız, keyfi işten atmalar, toplu kıyımlar, ücretsiz izinler vb. ile...

Özetle, dolardaki artışlar sözde "Ekonomiye savaş açıldı" diye çarpıtılsa da patronlar esasta, işçi sınıfına ve emekçilere karşı bir savaş açmış bulunuyor. Bu tabloyu tersine çevirmek için işçi sınıfı ve emekçilerin patron sınıfıyla birlik olup kazanacakları, huzura erecekleri hayallerinden kurtulmaları gerekiyor. Bu tablonun esas sorumlusu olan, ülkenin zenginliklerini elinde bulunduranlar ve ülkeyi yönetenler, bugüne kadar işbirliği kurdukları sözde "dış mihrakları" suçluyorsa ve bugün hâlâ bunlarla işbirliğini pekiştirmenin yolunu arıyorsa, "ekonomimize savaş açtılar" yalanına hiç prim vermemek gerekiyor. Ve işçiler eğer ki bu faturayı ödemek istemiyorlarsa en başta ayağa kalkıp kendi sınıf kardeşleriyle birlik olmaları gerekiyor.

"Döviz bozdurun" çağrısının karşılığı yok

Türkiye kapitalizminin krizine ve son yıllarda dövizdeki yükselişe dair Erdoğan'ın "döviz bozdurun" çağrısı geçmişten bugüne karşılık bulmazken, Erdoğan 3 Ağustos'taki "100 günlük eylem programı"nda iki kez daha bu demagojiye başvurdu. Özel sektörün döviz borçlarını ve cari açığı kapatmak için gereken finansmanın "döviz bozdurma seferberliği" ile çözülemeyeceği ise açık. Zira dövizin değerinin yükselme eğilimi, döviz bozdurmayı değil tam tersine dövize yönelme eğilimini doğuruyor.

Off-shore bankalarda, ayakkabı kutularında sakladıkları dövizleri ayyuka çıkararak "ekonomimize savaş açtılar", "gelin yastık altından dövizlerinizi çıkarın" türünden demagojileri de "yerli ve milli" yalanlarını bir kez daha ortaya seriyor.

DW Türkçe'ye konuşan iktisatçılar, Erdoğan'ın açıkladığı programın krize çö-

züm olma noktasında yetersiz kaldığına dikkat çekti. Bilkent Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Erinç Yeldan, "ekonomik savaş", "dış mihrak" söylemleriyle sorumluluktan kaçmaya çalışıldığını söyledi. "Döviz bozdurma" çağrısıyla ilgili de konuşan Yeldan "Günde 4,5 trilyon dolarlık işlem hacmi olan uluslararası döviz piyasasına, hanehalkının bozdurduğu dövizlerle müdahale edilebileceğini düşünmek iktisat bilimine aykırı" ifadelerini kullandı.

"ENFLASYON YÜKSELİRKEN DÖVİZ BOZDURULMUYOR"

Ekonomist Mustafa Sönmez de Erdoğan'ın çağrısının piyasalarda karşılık bulmadığına işaret etti. "Halkın döviz bozdurması işe yarar mı" diye düşünmeden önce, "Bakalım halk dövizini bozdurur mu?" diye sormak gerektiğinin altını çizen Sönmez'e göre, Türkiye'de insanlar

yüksek enflasyona karşı gelirini korumak için her dönemde dövize yöneliyor. Enflasyonun ve dövizin yükseldiği, TL'nin değer kaybettiği böyle bir ortamda insanlara 'dövizinizi bozdurun' demenin işe yaramayacağını belirten Sönmez, dış borçlanma için Çin piyasalarına gidilmesi konusunu da değerlendirdi.

"ÇİN DE AB VE ABD GİBİ RİSK PRİMİNE GÖRE BORÇ VERİR"

Çin'in Türkiye'ye borç verme kararının da AB ve ABD'ninkine benzer şekilde, risk primine bakarak olacağını ifade eden Sönmez, şunları söyledi: "Bugün itibarıyla Türkiye'nin CDS yani risk primi 345 seviyesinde. Yıllardır ağır bir krizle boğuşan Yunanistan'ın bile risk primi 317. Dolayısıyla Çin piyasaları da Türkiye'ye para vermeden önce, Türkiye'nin bozulan ekonomisine bakacak ve yüksek miktarlarda risk almak istemeyecektir."

Merkez Bankası müdahale etti, dolar rekor kırdı

Türkiye kapitalizmi krizle boğuşurken, son siyasal gelişmelerin de etkisiyle döviz 6 Ağustos günü içinde hızlı artış gösterdi. Haftayı rekorla açan dolar ve avro, gün içinde de yükselişini sürdürdü.

Dolar/TL'nin 5,19, Avro/TL'nin de 6,00 seviyesini geçmesinin ardından Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'ndan (TCMB) müdahale geldi. Konuyla ilgili açıklama yapan TCMB, 2,2 milyar dolara yakın tutardaki dövizin bankaların kullanımına geçeceğini duyurdu. TCMB'den

yapılan açıklamada "Rezerv opsiyonu mekanizması (ROM) kapsamında döviz imkanı oranı üst sınırı yüzde 45'ten yüzde 40'a düşürülmüştür. Söz konusu değişiklik ile (döviz imkan oranı) yaklaşık 2,2 milyar dolar tutarında döviz bankaların kullanımına geçecektir" denildi.

TCMB'nin ROM müdahalesi döviz kurunun artışını daha da hızlandırdı. Saat 19.35 itibarıyla dolar yeni rekora ulaşarak 5,27'ye yükseldi.

Eski Hazine Müsteşarı ekonomist Mahfi Eğilmez, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, TCMB'nin müdahalesinin olumsuz etki yarattığını belirtti. Eğilmez, "Piyasanın faiz artışı beklediği bir ortamda MB, ROM değişikliğiyle yetindi. Bu durumda piyasalar MB'nin faizi arttırmakta sorun yaşadığı izlenimine kapıldığı için Dolar kuru aldı başını gitti. ROM değişikliği yapmasa daha iyiydi" yorumunda bulundu.

Sermaye krizin faturasını emekçilere kesiyor

Türkiye ekonomisinin bir kriz içinden geçmekte olduğu kimse için sır değil. Emperyalist metropollerden Ortadoğu ülkelerine kadar dünyayı sarmalayan bu yapısal kriz, Türkiye gibi bağımlı ülkelerde daha ağır ve sancılı işliyor. Ekonomik krizinin yanı sıra siyasal anlamda da krizlerle boğuşan Türkiye’de son süreçte ABD ile ilişkilerde yaşanan gerilim, iç politika alanında yaşanan istikrarsızlık ve güvensizlik ortamı bu bunalımı derinleştiren etkenler arasında yer alıyor. Doların 5, avronun 6 TL’yi aştığı, enflasyonun %15’i geçtiği güncel tabloda dikta rejiminin kibirli şefi Tayyip Erdoğan da kriz gerçekliğini kabullenmiş durumda.

ERDOĞAN “YERLİ VE MİLLİ DİRENİŞ”E ÇAĞIRDI

Geçtiğimiz günlerde 100 günlük eylem planı açıklayan Erdoğan, tek adam rejimi için önlerine koydukları projelerden bahsetti. Şu an 100 günlük hedeflerinde “400 ateşlemeye hazır proje” olduğundan bahseden gerici şef, toplum ve doğa için yıkım anlamına gelen projelerini açıkladı. Kanal İstanbul’un iki yanına kuracakları butik şehirlerden, kütüphaneleri dönüştürerek oluşturdukları Millet Kiraathanelerine kadar akıl dışı icraatlarını sıraladıktan sonra, savunma sanayisine ait projelerden asla vazgeçmeyeceklerini beyan ederek, Türkiye ve Ortadoğu halklarına karşı savaşa devam

edeceklerinin de sinyalini verdi. Toplantının sonunda ise, bir ekonomik savaş içinde olduklarını belirterek halka “yerli ve milli direniş” çağrısında bulundu. Malta/Man adalarında kurdukları şirketler hâlâ akıllardayken, yerli ve milli safsatasını tekrarlayan Erdoğan, “Buradan milletimize sesleniyorum, yastık altından gelin dövizlerinizi çıkartın. Dolar ve avrolarınızı, altınlarınızı çıkartın. Yerli ve milli direnişinizi tüm dünyaya karşı ortaya koyun” dedi. Tayyip Erdoğan, bu ülkede milyonlarca işçinin açlık sınırının altında bir ücretle yaşamaya çalışırken, yüksek enflasyon karşısında maaşlar her geçen gün erirken ne yastık altında altının ne de kenarda köşede dövizinin kalmadığını bilmiyor olamaz. Sarayda görgüsüzce bir şatafat içinde yaşayanların, mecliste ceylan derisi koltuklarda oturanların, ik-

tidara yaltaklanarak rant içinde yüzenlerin bugün utanmazca işçi ve emekçileri fedakar olmaya çağırması, döviz bozdurmalarını istemesi olsa olsa en tatsızından bir kara mizah örneği sayılabilir.

***

Temmuz’un son haftasında ilk olarak akademisyenler, ardından da aralarında TÜSİAD Başkanı Erol Bilecik ile Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail Güllü’nün de bulunduğu patronlarla bir araya gelerek bir plan çıkaran Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, kamuda tasarruf tedbirleri belirlediklerini ve Orta Vadeli Programı da (OVP) bir an önce uygulamaya sokacaklarını açıkladı. Berat Albayrak’ın kamuda tasarruf çağrısının ardından Merkez Bankası’nın 5 yıldızlı bir otelde yaptığı toplantı ve TBMM’nin “koltuk ısıtmalı” makam araçları ihalesini

tekrar açması tasarrufun kimin cebinden yapılacağını gözler önüne serdi. Nitekim, tasarruf olarak ilk adımın belediyelere ayrılacak kaynağın yüzde 30 azaltılması da bunu kanıtıyor. Ekim 2017’de yayımlanan Orta Vadeli Program (2018-2020) da tam bir neo-liberal saldırı programı olarak karşımızda duruyor. Yurt içi tasarruflar ve doğrudan yabancı yatırımlarla finanse edilen bir Türkiye ekonomisinin hedeflendiği OVP’de, özel sektör yatırımları için uygun ortam geliştirilmesi ve iş yapma kolaylığının artırılması, işgücü piyasasının esnekleştirilmesi planlanırken, yeni vergi uygulamalarının sinyalleri veriliyor. Bireysel Emeklilik Sistemi’nin revize edilerek, bu sefer cayma hakkı sınırlandırılarak tekrar emekçilere dayatılacağını bildiren program; Kamu-Özel İşbirliği modelinin yaygınlaştırılacağını içeriyor. Başta petrokimya sektörü olmak üzere, büyük ölçekli stratejik yatırımların destekleneceği belirtilen programda eğitimde de özel sektörün payını arttıracak ilave tedbirlerin alınacağı, özel okulların oranının yükseltileceği vurgulanıyor.

Onların tasarruftan anladığı işçinin sırtına yeni vergiler yükleyip emekçilere esnek ve güvencesiz bir çalışma yaşamı dayatmakken; patronlara ise kendi sefaatlarından ödün vermeden sınırsız bir sömürü cenneti kurmaktr. Bu tabloda işçi ve emekçilere düşen görev ise bu saldırı dalgasını püskürtmek için kenetlenmektir.

Türkiye kapitalizmi dövizdeki yükseliş eğilimiyle birlikte finansal krize doğru adım adım ilerlerken, manipülasyon ve demagojiyle krizi yönetme çabası AKP şeflerinden düzenin tüm kurumlarına yansımış durumda.

Dövizdeki yükseliş eğilimi “geçici” denilerek görmezden gelinmeye çalışılırken, diğer yandan bu tırmanışlar hem sermayenin borç yükünü ağırlaştırıyor hem de enflasyonda yeni zirvelerin önünü açarak emekçilerin sefaletini büyütüyor.

6 Ağustos sabahından gece yarısına kadar yüzde 6’ya yakın değer kazanan dolar, tam da bu manipülasyonuyla, burjuva basının büyük çoğunluğunca “görmezden gelindi.”

Tirajların büyük çoğunluğuna sahip basılı gazeteler dövizdeki tırmanışa yer

Manipülasyon krize çare olmuyor

vermezken, *Hürriyet* gazetesi krizi çarpıtarak manipülasyonu bir üst boyuta taşıdı. Ekonomideki krize dikkat çeken yazarlarını temizleyen ve Ekonomi Servisi Müdürü Vahap Munyar’ı genel yayın yönetmenliğine getiren gazete, Merkez Bankası’nın dövizin daha da tırmanmasına yol açan hamlesini haber yaptı. Haberin başlığında da “Merkez Bankası nefes aldırdı” ifadeleri kullanıldı. Söz konusu habere *Hürriyet*’in internet sayfasında aynı manipülatif vurgularla yer verilmemesi de ekonomiden gelme yayın yönetmeninin “ekonomi”yi manipülasyondan daha çok anladığını gözler önüne serdi.

CNN TÜRK’ÜN İDDİASI “NEFES” ALDIRAMADI

Bir diğer manipülasyon da, aynı medya grubunun yayın organı *CNN Türk*’ten geldi. Dövizin son günlerdeki yükselişinde etkisi olan ABD ile Türkiye arasındaki krizin “yumuşadığı” algısını yaratmaya çalışan *CNN Türk*, iki ülke arasında “ön mutabakat sağlandığı” iddiasını ortaya attı.

Döviz bu haberle düşüş kaydetse de ilerleyen saatlerde tırmanış eğilimini sürdürdü. Dolar 5,30 TL seviyelerine ulaşırken, avro 6,15 TL’ye kadar yüksel-

di.

DÖVİZ 6 GÜNDE YÜZDE 13 DEĞERLENDİ, BORÇ YÜKÜ AĞIRLAŞTI

Kapitalizmin çarklarındaki en büyük hassasiyeti ise dış borç yükü bulunan sermaye taşıyor. Dövizdeki tırmanışlar bu kesimlerin borçlarında milyarlarca lira artışa yol açarak çöküş olasılığını yükseltiyor.

Son 6 günde 4,77 liradan 5,39 liraya kadar çıkarak yüzde 13 değer kazanan dolar, sermayenin döviz borçlarının TL karşılığında paralel bir yükselişe yol açtı.

Özel sektörün net döviz açık pozisyonu bu süreçte 1 trilyon 36 milyar liradan 1 trilyon 154 milyar liraya ulaşarak 118 milyar lira artış gösterdi.

Akaryakıtta 'gizli' zamlar acı faturayı kabartıyor

Uluslararası petrol fiyatlarındaki artışların yanı sıra, TL'nin döviz karşısındaki değer kaybının yılbaşından bu yana yüzde 30'ların üzerine çıkması, akaryakıt zamlarına şu an için 'gizli'ce yansıyor. Hem doğrudan ulaşım, hem de tarım üzerinden gıda başta olmak üzere bütün alanlarda fiyat artışlarına doğrudan etki etmesi beklenen akaryakıt zamları, 24 Haziran seçimleri öncesinde alınan kararlarla ÖTV'den düşüşlerle 'gizli' tutuluyor.

Bazıları bu durumu "devletin fedakârlığı" yalanıyla açıklıyor. Esasta ise uygulama, enflasyonda rekor düzeylerle birlikte büyük bir krizin patlak vermesi potansiyelinin üzerini örtüyor. Uygulamayı "fedakârlık" ve "sosyal devlet" anlayışıyla bağdaştırarak, esas amacını çarpıtan EP-GİS Başkanı Fesih Aktaş, zamların yansıtılması durumunda enflasyonun şu anki düzeyinden de daha yüksek olacağını

belirtirken bunu açıkça itiraf etti.

Öte yandan uygulamayı, "döviz düşecek", "fiyatlar azalacak" beklentisiyle de devrede tuttuklarını itiraf eden Aktaş, "Dolarla oluşan köpük ortadan kalkana kadar mevcut uygulamanın devam etmesini talep ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Halihazırda ÖTV gelirlerinden 1,75 milyar lira zarar edildiğini açıklayan EP-GİS'e göre, uygulamanın başından beri yapılan akaryakıt zamları sonucunda; litre başına benzinde 42 kuruş, motorinde 31 kuruş, otogazda 51 kuruş tutarlarında ÖTV'de düşüş yaşandı. Zamlar ÖTV'den düşülerek 'gizli' tutulmamış olsaydı, İstanbul'da fiyatların, litre başına benzinde 6,68 TL, motorinde 6,02 TL, otogazda 4 TL seviyesine ulaşmış olacağı kaydedildi.

ÖTV'de kayıplar yaşanırken, dövizdeki artışlar önlenemezken, sermaye devleti-

nin akaryakıt zammını gizli tutması, zam faturasını alttan alta giderek kabartıyor. Zira Merkez Bankası kısa vadede, dövizin, akaryakıt fiyatlarının ve enflasyonun düşmesini beklemiyor. Son raporlarında enflasyonda kırılan rekorları dövizdeki artışla gerekçelendiren TCMB, yıl sonu enflasyon tahminini de 5 puan yükseltti. Böylece, fiyat artışlarının devam etmesini beklediğini de ortaya koydu.

Bu açıdan, söz konusu akaryakıt uygulaması devam ettiği sürece, ÖTV'deki zararın da yeni 'gizli' zamlarla artacağı görülüyor. OHAL'i kendisine ilan etmediği gibi krizin faturasını da kendisine çıkarmayacak olan sermaye devleti, önümüzdeki dönemde ÖTV zararlarını karşılamak durumunda kaldığında bunu da emekçilere fatura edecek. Bu da sözde "fedakârlığın" iç yüzünü acı bir faturayla ortaya serecek.

Erdoğan sermayeye hizmet programını açıkladı

İşçilere "istihdam" adı altında ücretli kölelikten başka bir şey reva görmeyen sermaye diktatörlüğünün 'demir yumruğu' Erdoğan, "100 günlük eylem planı"ını ve 400 projeyi 3 Ağustos günü açıkladı.

16 yıllık AKP döneminde uluslararası sermayenin Türkiye'ye yönelmesi ve dövizle borçlanmanın teşvik edilmesiyle bugün krizin eşğine gelen Türkiye kapitalizmine Erdoğan'ın "çözüm" önerisi yine "Yastık altındaki döviz ve altınları TL'ye çevirme" demagojisi oldu.

Krizin eşişindeki Türkiye kapitalizminin atacağı adımların sermaye tarafından merakla beklendiği dönemde, kapsamlı sosyal yıkım saldırılarının yer alacağı "Orta Vadeli Plan"ın Ağustos sonu-Eylül başında açıklanacağı duyurulurken, açıklanan programda; savaş ve saldırganlık projeleri, kamuda uygulanacak kesintiler ve dış borçlanma için Çin piyasasına yönelme gibi başlıklar göze çarptı. Ayrıca ABD'deki efendileriyle arası gerilen AKP şeflerinin bunun üzerinden de "efelenme" şovları yaptığı dönemde, 100 günlük eylem planında ABD ve NATO ile ekonomik, siyasi ilişkilerin geliştirilmesi hedefinin yer alması dikkat çekti.

Erdoğan, 400 projenin 46 milyar lirayla hayata geçirileceğini ifade ederken, bunların 48'inin savaş ve saldırganlık projesi olduğunu açıkladı. Kanal İstanbul, İstanbul 3. havalimanı, vb. projeleriyle övünen ve yenilerini de duyuran Erdoğan, bunların yanı sıra, cumhurbaşkanlığı ve bakanlıkların "100 günlük eylem planı"ını da açıkladı. Sermayeye hizmet kapsamında atılacağı öne sürülen adımlardan bazıları şu şekilde:

Sağlık turizminin geliştirilmesi, mesleki eğitimin yeniden şekillendirilmesi, kentsel dönüşüm ve yol projeleri, kömür sahalarının özelleştirilmesi, kamu kurum ve kuruluşlarında kesintilerin uygulanması, yatırımların kısılması, dış borçlanmada Çin piyasasına açılım yapılması, dış ticareti teşvik etmeye yönelik adımlar, ABD ve NATO ile siyasi, güvenlik ve ekonomik alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi, arabuluculuk uygulamasının etkinleştirilmesi.

Temmuz ayında enflasyon yüzde 15,85 oldu

Düzenin uluslararası alanda açmazları derinleşirken içeride ise ekonomik kriz giderek derinleşmeye devam ediyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 3 Ağustos'ta açıkladığı Temmuz ayı enflasyon verileri ekonomik krizin her geçen gün daha da ilerlediğini bir kez daha teyit etti.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre tüke-

tici fiyat endeksi (TÜFE) bir önceki aya göre aylık %0,55, 2017 Temmuz ayına kıyasla %15,85 ve on iki aylık ortalamalara göre %12 arttı.

Açıklanan verilerde aylık en yüksek artışın %2,26 ile lokanta ve oteller grubunda olduğu yer aldı. Ev eşyasında %1,82, eğlence ve kültürde %1,62, sağlıkta %1,20 ve konutta ise %1,10 artış

gerçekleşti.

Yıllık en fazla artış ise %24,21 ile ulaştırma grubunda yaşandı. TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre ev eşyası %20,32, gıda ve alkolsüz içecekler %19,40, çeşitli mal ve hizmetler %17,24 ve lokanta ve oteller %13,86 ile artışın yüksek olduğu ana harcama grupları oldu.

Sermaye devletinin unuttuğu, ABD'nin hatırlattığı efendi-uşak ilişkisi

ABD, Trump ile Erdoğan arasında varıldığı iddia edilen gizli "mutabakat"a rağmen Türk sermaye devletinin rahip Brunson'u serbest bırakmamasını beklenmedik sertlikte yaptırımlarla yanıtladı. Üstelik söz konusu yaptırımlar sadece iktisadi alanı etkileyen yaptırımlar değil. ABD açıklamasında Türk sermaye devletinin "tek şef"i Erdoğan'a en yakın iki bakanın da (İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve Adalet Bakanı Abdülhamit Gül) yaptırım kapsamına alındığı belirtildi. Böylece iki devlet arasındaki kriz daha ilk elden siyasi bir boyut kazanmış oldu.

Biri 1964 yılında ABD Başkanı Johnson'un İsmet İnönü'ye gönderdiği mektup, diğeri 1974 yılında dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'in haşhaş ekme yaşağını tanımaması kararı şahsında, geçmişte de ABD'nin iki ağır ambargosu yaşandı. Ne var ki ABD'nin günümüzde rahip "Brunson davası" vesilesiyle gündeme getirdiği yaptırımlar çok daha kapsamlı ve ağırdır. Öyle ki, gelinen yerde, zaten bozuk olan ABD ile Türk sermaye devleti arasındaki ilişkiler en dip düzeylerde seyretmektedir.

ABD yaptırımlar konusunda kararlı olduğunu birden çok kez vurguladı. Dahası, en üst düzeyde yapılan açıklamalarla, yaptırımların rahip Brunson serbest bırakılincaya dek aynı ciddiyet ve kararlılıkla sürdürüleceği belirtiliyor.

"Milli ve yerli şef" Erdoğan yine sahte kabadayılık havalarında, ABD'nin yaptırımlarına aynı sertlikte yaptırımlarla karşılık vereceklerini dile getirdi. Kimse bize boyun eğdiremez diye meydan okudu. ABD'nin yaptırımlarının hedefi olan bakanlarından Süleyman Soylu, Fetullah Gülen'i kastederek "Amerika'da tek malim var, onu alacağız" şeklinde yüksek perdeden açıklamalar yaptı. Hiç kuşkusuz tüm açıklamalar iç kamuoyunu aldatmaya dönük içi boş söz kalıplarından ibarettir ve hiçbir karşılığı yoktur.

Durum çok ciddidir. Dolar sürekli bir tırmanış içindedir. İki bakana dönük yaptırım kararı açıklanır açıklanmaz borsa allak bullak olmuştur. Doların tırmanması demek, dövize endekli ekonominin sıkışması, nefes almakta iyiden iyiye zorlanması demektir, ki olan da budur. Borsanın sarhoşluk hali ve dolardaki tırmanış devam ediyor.

Beri tarafta ABD'nin baskısı ile Türki-

ye'nin kredi notunun düşürülmesi gündemde. Uluslararası derecelendirme kurumunun kılıcı sallanıp duruyor. Yani sıra Türkiye'nin cari açığı büyümekte, Türkiye borçlarını ödemek konusunda daha da zorlanmaktadır. Enflasyon kontrolden çıkmaya başlamıştır. Bu arada banka sistemi çatırdamaya başlamıştır. Oklar IMF'nin kapısını işaretliyor. Yani Türkiye "IMF'ye borç veren ülke" olmaktan, yavaş yavaş IMF'ye muhtaç hale geliyor. Erdoğan'ın kredi sözü verdiği özel firmalar feryat figan içinde. F35'lerin satışı da durdurulmuş bulunuyor. Demek oluyor ki, Türk sermaye devletinin ve Erdoğan'ın ABD ile aşık atma lüksü yoktur.

Bu arada, ABD ile bir "ön mutabakat"ın sağladığı ve bu çerçevede bir iki gün içinde bir heyetin Washington'a gideceği belirtiliyor. Gidebilirler. Ancak, muhtemelen "papazı" yani Brunson'u verecekler ve fakat öteki "papazı", yani F. Gülen'i almadan geri döneceklerdir.

SORUN "BRUNSON DAVASI"INDAN ÖTEDİR

Rahip Brunson'un ABD için önemli bir şahsiyet olduğu anlaşılıyor. Hem resmi olarak devletin hem de başkan Trump'ın özel çabaları bunun ifadesidir. Bu yönlü çabalar bugüne dek Türk sermaye devletinin kötü ünlü "rehine politikası"na takıldığı için sonuç vermemiştir. Nedir ki, bu politika "Deniz Yücel davası"nda olduğu gibi, bir kez daha iflas etmeye mahkumdur. Zira gelinen yerde sermaye devletinin "milli ve yerli şefi" Erdoğan'ın "ver papazı-al papazı" şantajının hiçbir hükmü kalmamıştır. Şu ya da bu süre içinde, rahip Brunson'un da -hem de tip-

ki Deniz Yücel olayında olduğu gibi- yine skandal bir kararla ve acemice bir mizan-sen eşliğinde serbest bırakılması şaşırtıcı olmayacaktır. Ve elbette ki arkasında cevabı alınmamış birçok soru bırakarak...

Peki, ABD ile sermaye devleti arasındaki ilişkileri geren ve siyasi bir krize dönüştüren sorun, rahip Brunson'la mı sınırlıdır? Elbette ki hayır. Sorunun daha genel ve daha özel boyutları ya da arka planları da bulunmaktadır.

ABD ile Türk sermaye devleti arasındaki ilişkilerin gerilmesine ve yıpranmasına neden olan en önemli sorunlardan biri, Kürt sorunu eksenli Suriye politikasıdır. ABD'nin YPG ile ilişkileri başından itibaren sermaye devletini fazlasıyla rahatsız etmiştir. Sermaye devleti her vesileyle ABD'nin bu ilişkiye son vermesini istemiştir. Buna karşın ABD ısrarla İŞİD'e karşı savaşta "en kullanışlı kara gücü" olarak tanımladığı YPG ile ilişkilerini sürdürmüştür. Bu, sermaye devleti ile ABD arasındaki ilişkilerin bozulmasında çok başat bir rol oynamıştır.

ABD'nin hegemonya kavgasındaki en büyük rakibi ve 7. yılındaki Suriye savaşında öncelikli muhatabı Rusya'dır. Türk sermaye devleti Amerikancıdır, demek oluyor ki İsrailcidir. Her şeye rağmen AB ve onun motor gücü Almanya ile çok yönlü iktisadi-ticari ilişkileri vardır. NATO'nun ikinci büyük askeri kuvvetidir. Ne var ki taciz boyutlarındaki ısrarlı çağrılara rağmen ABD'nin YPG ile ilişkilerini kesmemesine duyduğu tepki ile, ABD ile çelişkilerinden yararlanmak adına Rusya'ya yanaşmıştır.

Bu çerçevede, ABD öncülüğünde kurulan ve elbette ki İsrail destekli olduğu tartışmasız, Suudiler, BAE ve Ürdün ek-

senli yeni gerici saldırganlık bloku yerine, Rusya-İran ve Suriye blokunu tercih etmiştir. Sözde Suriye ve Kürt sorununa çözüm üretme merkezi olarak sunulan Cenevre zirvelerini değil, Rusya'nın ev sahipliğini yaptığı Astana ve Soçi zirvelerini önemsemiştir. Ve dahası, ABD'nin ısrarlı uyarılarına karşın S-400 savunma silahları almak konusunda Rusya ile anjajmanlara girmiştir. Ki bu, hem ABD'yi hem de doğal olarak NATO'yu fazlasıyla rahatsız etmiştir.

ABD'nin sermaye devleti ile ilişkilerinde kırılmaya neden olan bir diğer örnek ise, ABD'nin İran'la yapılan nükleer anlaşmadan çekilmesini onaylamaması ve ambargo uygulama kararlarına katılmayacağını açıklaması olmuştur.

ABD rahip Brunson olayına gelinceye dek, bazen efendi-uşak ilişkilerinde "limitleri" sık sık ihlal eden sermaye devletine ayar verme girişimlerinde bulunmuş, ancak sonuç alamamıştır. Sermaye devletinin Cerablus ve Efrîn seferleri ile Kandil'e dönük saldırılarına izin vermek, en son olarak Menbic konusunda işbirliği yapmak gibi, bozulan ilişkileri onarmak amaçlı çabaları da yeterli olmamıştır.

Türk sermaye devleti kendince büyük güçler, yani ABD ile Rusya arasındaki çelişkilerden yararlanmak istemekte, bugün için koşulların buna uygun olduğunu düşünmektedir. Bu çerçevede bir süreden beridir bir "şantaj politikası" izlemekte ve çeşitli vesilelerle bu güçlerle pazarlık yapmaya kalkmaktadır. Deniz Yücel davasında bu yapılmış, rahip Brunson davasında bu yapılmak istenmiştir. İşte bu, ABD için bardağı taşıran nokta

olmuştur. ABD uşağına haddini bildirmeye, rolünü hatırlatmaya karar vermiştir. Tam da bu nedenledir ki ABD'nin kararlı biçimde attığı adımlar, sadece rahip Brunson'u çekip almak olmayıp, aynı zamanda ve esas olarak bir burun sürtme operasyonudur.

UŞAĞIN UNUTTUĞU-EFENDİNİN HATIRLATTIĞI

Türk sermaye devleti, bulunduğu coğrafyada, bugüne dek ABD'nin, siyonist İsrail'den sonraki en önemli müttefiki, daha doğru bir ifade ile en önemli işbirlikçisi idi. İlişkilerdeki yıpranma ve kırılmalara rağmen bu bugün de böyledir. En kısa ve en yalın bir anlatımla, sermaye devleti her alanda ABD'ye göbekten bağımlıdır. Diplomasinin aldattığı dili bir yana bırakılırsa, aralarındaki ilişki her daim efendi-uşak ilişkisidir.

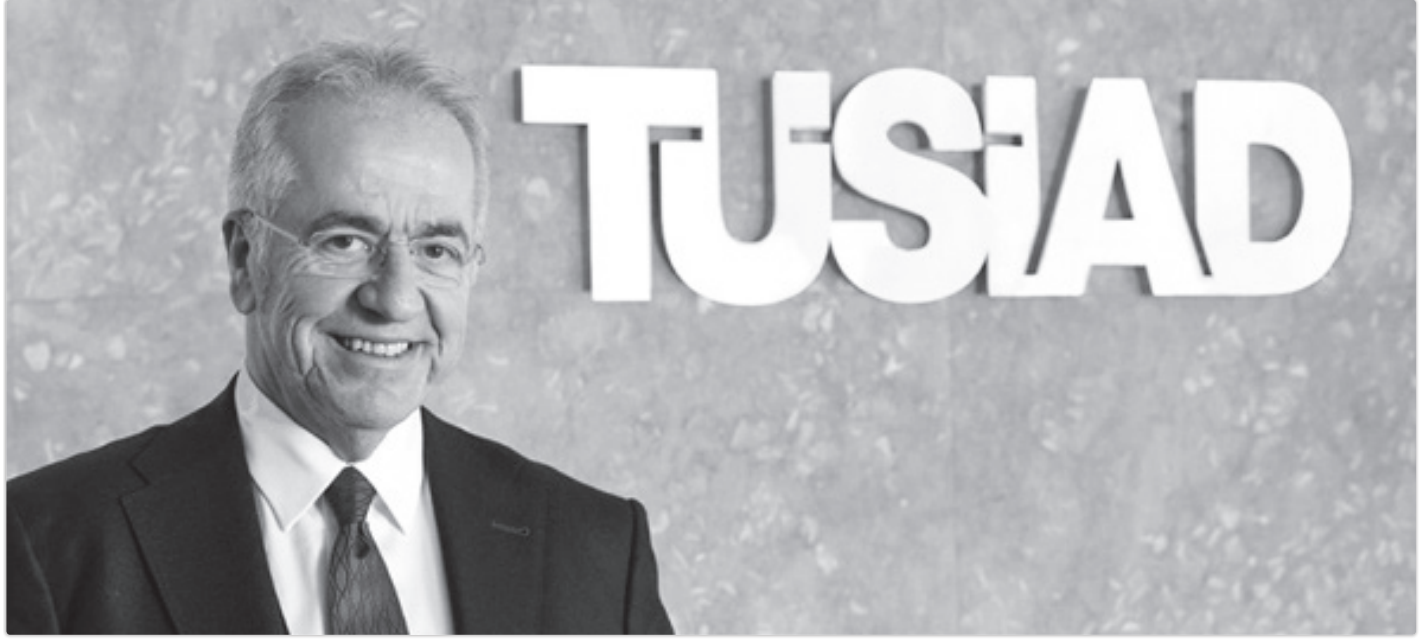
Sermaye devleti kimi sorunlarda ve kimi zaman efendisi ABD'den farklı tutumlar alabilir, almıştır da. Geçmişte Kıbrıs, Ermeni ve Kürt sorununda aldığı nispeten özerk tutumlar ve pratikler bunun örneğidir. Günümüzdeki Cerablus ve Efrin işgalleri buna yeni örnektir. Fakat bu kadarı bir devleti bağımsız yapmaz. Kaldı ki burada da bir kez daha efendi-uşak ilişkisi söz konusudur. Sermaye devleti ancak ve ancak efendilerin, Rusya ve ABD'nin iznini ve onayını alarak bu seferleri gerçekleştirebilmiştir. Ve bu izin ve onayların kesin olarak sınırları ve süreleri önceden belirlenmiştir. Zamanı geldiğinde, ona bu izni veren güçler, ondan gerisin geri buraları terk etmesini isteyecektir. Nitekim bu şimdiden dillendirilmeye de başlanmıştır.

ABD kendi bölgesel çıkarlarına ve politikalarına ciddi zararlar vermediği, kendi deyimine "limitleri aşmadığı" sürece, Türk sermaye devletine, sınırları ve süresi belirlenmiş kimi farklı girişimlerine göz yummuştur. ABD'nin koşullarına uyduğu sürece onun bundan sonraki bu tür ayırık pratiklerine de sessiz kalabilir. Ancak gelinen aşamada, bölgede yeni güçler ve yeni müttefikler beliriyor, yeni ittifaklar ve bloklar oluşuyor. Dolayısıyla sermaye devleti ve Erdoğan ABD için giderek vazgeçilmez olmaktan çıkıyor.

Bu arada, Türk sermaye devleti için manevra alanları da gitgide daralıyor. Sermaye devleti ABD ve NATO'ya mecbur ve mahkumdur. Onun bölgedeki yegane rolü yine emperyalizme taşeronluk yapmaktır. Yıllardır kusursuzca oynadığı uşaklık rolünü oynamaktır.

Sermaye devleti ve "milli şef"i Erdoğan tüm bu gerçekleri unutmak istiyor, ama bu mümkün değil. ABD, Brunson davası vesilesiyle bu gerçekleri ona yeniden hatırlatmıştır.

Sermaye Türkiye-ABD ilişkilerinin bozulmasından rahatsız

ABD-Türkiye arasında patlak veren krizin ardından ABD'den iki bakana yönelik yaptırım kararı, sermaye çevrelerince ekonomik-ticari çıkarlarının bozulmaması temennisiyle karşılandı. Amerikancı tekelci büyük burjuvazinin örgütü TÜSİAD ve yandaş sermayenin örgütü MÜSİAD da dahil olmak üzere çeşitli çevreler tarafından açıklamalar yapıldı.

TÜSİAD, ABD-TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN ONARILMASINI DİLİYOR

2 Ağustos'ta TÜSİAD Başkanı Erol Bilecik tarafından yapılan açıklamada, iki ülke arasındaki ilişkilerin 90 yıllık bir tarihi olduğuna değinildi. Bu dönemde ilişkilerdeki en önemli unsurun, "her kırılma anında, diplomatik ve kültürel diyalog yoluyla sorunların çözülmesi ve akliselinin galip gelmesi" olduğu vurgulanan açıklamada son yaptırım kararı, "stratejik müttefikliğe aykırı ve kabul edilemez" olarak tanımlandı. İlişkilerin onarılması temennisinde bulunan açıklamanın öne çıkan bölümü şu şekilde:

"Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin, iki ülke arasında yaşanan son diplomatik sorun karşısında almış olduğu yaptırım kararı, söz konusu stratejik müttefikliğin doğasına aykırıdır ve iki ülke arasındaki ilişkilerin onarılamaz seviyede bozulması tehlikesini doğurmuştur. Alınan bu yaptırım kararının kabul edilemez nitelikte olduğunun bilinmesini isteriz. TÜSİAD olarak Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ikili ilişkile-

rin, diyalogu ve diplomatik teamülleri temel alan yapıcı bir yaklaşım çerçevesinde onarılmasını temenni ediyoruz."

MÜSİAD'DAN ABD'YE MEKTUP: TİCARİ İŞBİRLİĞİ SEKTEYE UĞRAMASIN

Dışişleri Bakanlığı ABD'nin yaptırım kararını "şiddetle protesto ettiğini" açıklarken, MÜSİAD "Kriz, ticari ilişkileri etkilemesin" diye ABD'li senatörlere mektup gönderdi.

ABD'nin iki bakan Soylu ve Gül'e uyguladığı yaptırım kararının ardından patron sınıfının tedirginliği bir kez daha su yüzüne çıktı.

MÜSİAD ABD temsilciliğinden yapılan açıklamada, ABD'li senatörlere mektup gönderildiği bildirildi.

ABD Kongresi'nden Bob Corker, Marco Rubio, Tim Kaine ve Rand Paul gibi isimlere de gönderildiği belirtilen mektupta krizin ticari işbirliğini etkilememesi vurgusu yapıldı. ABD-Türkiye ticaret hacminin 2017 yılında 18,7 milyar dolar olduğu, bu yıl 20 milyar doların aşılmasının hedeflendiği belirtilen mektupta şu ifadeler yer aldı:

"İki ülke arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkilerin hayati önem taşıdığı bugünlerde, taraflara karşılıklı ticari ilişkilerin önemini bir kez daha hatırlatır ve siyasi ilişkilerdeki gerilimlerin ticari işbirliklerini sekteye uğratmaması gerektiğini talep ederiz."

Türkiye-ABD İş Konseyi'nden de yaptırım kararıyla ilgili açıklama yapılarak

"durumun uzamadan, kalıcı hasarlara yol açmadan çözümlenmesi" beklentisi dile getirildi.

TAİK Başkanı Mehmet Ali Yalçındağ'ın açıklamasında, yaptırım kararı "kabul edilemez" olarak tanımlanırken, devamında şöyle denildi: "Türk-Amerikan ilişkilerinde her zaman problemler oldu, zaman zaman bu problemler krize dönüştü ama şunu da unutmayalım: İki ülke arasında karşılıklı stratejik ve ekonomik çıkarlar o kadar büyük, güçlü ve derin ki, en krizli durumlardan sonra bile, ikili ilişkiler düzleşti."

"GERÇEKÇİ OLALIM, İLİŞKİLERİN KOPMASI MÜMKÜN DEĞİL"

"Mesele, bu durumun uzamaması, ilişkilerimize, çıkarlarımıza kalıcı hasar vermeden çözümlenmesi" diyen Yalçındağ, 21. yüzyıl itibarıyla ittifakların dağılıp yeniden kurulduğunu hatırlattı ve "Kalıcı dostluklar çok önemli, herkesin birbirine ihtiyacı var" ifadelerini kullandı. İki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin kopmasının mümkün olmadığını altını çizen Yalçındağ şöyle konuştu:

"İki ülke arasındaki krizi hızla çözecek gibi gözüküyor. Ama gerçekçi olalım, bu mümkün değil. Başta Suriye ve NATO olmak üzere, pek çok konuda, birlikte çalışıyoruz. İkili ekonomik ilişkilerimiz hâlâ sağlıklı."

10 Ekim Katliamı davasında karar: 9 tetikçiye ceza

Sermaye devletinin IŞİD'ci tetikçileri eliyle gerçekleştirdiği 10 Ekim Ankara Katliamı'nın ardından, sorumlu devlet yetkililerinin korunarak IŞİD'ci çetecilere açılan davanın 10. duruşmasında 3 Ağustos günü karar açıklandı.

Ankara Katliamı davasında karar duruşmasının son oturumu 3 Ağustos'ta yapıldı. 2 Ağustos'ta sanıkların ifadesi bitmediği için ertesi güne bırakılan duruşma sanıklar Hakan Şahin ve Yakup Şahin'in savunmalarıyla başladı. Ardından ise Abdülmuttalip Demir, Abdülhamit Boz, Hüseyin Tunç, Hakan Şahin ve Yakup Şahin'in avukatı Orhan Şahin müvekkilleri hakkında savunma yaptı.

Orhan Şahin'in "Ülkede birçok kişiye hata yapıldı. Mahir Çayan, Deniz Gez-

miş'e hata yapıldı. cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan şiir okudu diye mahkum edilerek haksızlık yapıldı. Yargılamada haksızlık yapılması muhtemel" demesi tepkiyle karşılandı. Yakınlarını kaybeden aileler "Onların adını ağzına alma" diye bağırды.

Sanıkların ve avukatlarının savunmalarının ardından katliamda yaşamını yitiren ailelerin avukatı Eylem Sarıoğlu söz aldı. Duruşmanın 3. gününde Sanık Yakup Karaoğlu ve Esin Altıntuğ arasındaki tartışmayı hatırlatarak Karaoğlu'nun örgüt üyeliğinden değil yöneticiliğinden ceza alması gerektiğini söyledi.

Mahkeme Başkanı Selfet Giray'ın son sözlerini sorduğu sanıklar bir kez daha suçsuz olduklarını iddia ederek beraatle-

rini istediler.

36 KİŞİDEN 9'UNA AĞIRLAŞTIRILMIŞ MÜEBBET

Sanıkların son sözlerinin ardından mahkeme heyeti karar için saat 17.00'ye kadar duruşmaya ara verdi. Aranın ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti, davada yargılanan 36 kişiden 9'una 101'er kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verdi.

Kararın ardından hapis hane kampüsü çıkışında açıklama yapılarak karara tepki gösterildi. Katliamda yakınlarını kaybeden aileler öfke ve tepkilerini attıkları sloganlarla ve konuşmalarla ortaya koyarken ailelerden fenalaşanlar oldu.

Hakkari'de 'özel güvenlik bölgesi' ilanı

OHAL'in resmi olarak kaldırılmasına rağmen, sermaye devletinin sıkıyönetim uygulamaları devam ediyor. 6 Ağustos günü Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, kent merkezi ve ilçelerindeki 30 bölge iki hafta boyunca 'özel güvenlik bölgesi' ilan edildi. Valilik tarafından yapılan açıklamada şu ifadeler yer verildi:

"İlimiz sınırları içinde faaliyet gösteren bölücü terör örgütü ve diğer terör örgütlerinin son zamanlarda yapmış oldukları terör ve yıldırma eylemleri, ilimizin sosyal ve ekonomik gelişmesini de olum-

su etkilemeye başlamıştır. Bu eylemler neticesinde vatandaşlarımız; ekonomik, sosyal faaliyetlerini yürütme ve seyahat etme haklarını kullanmaktan mahrum kalmıştır. Günlük hayatları olumsuz etkilenen vatandaşlarımız büyük mağduriyet yaşamaktadırlar. Valilik Makamımız, öncelikle vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, Devletimizin ve milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması amacıyla; bölgesinde emniyet ve asa-

yiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbiri almaktadır. Bu tedbirler kapsamında, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova ilçeleri sınırlarında bulunan; 30 bölge 07 Ağustos 2018 günü saat 00:00:01'den 21 Ağustos 2018 günü saat 23:59:59'a kadar, 'Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır."

Gazetecilere dönük baskılar sürüyor

Polis devleti uygulamalarının gündün güne tahkim edildiği tek adam Türkiye'sinde muhalif basına dönük baskılar da durmak bilmiyor.

DİHA MUHABİRİ HÜLYA EMEÇ'E HAPİS CEZASI

Gazeteciler için bir hapis haneye dönüşen Türkiye'de, son olarak da DİHA muhabiri ve haber kaynağına hapis cezaları verildi.

KHK ile kapatılan *Dicle Haber Ajansı'nın* (DİHA) muhabiri Hülya Emeç, Van'ın Gevaş ilçesinde 2014 yılında evi üst üste 3 defa polis tarafından basılması sonucu kalp krizi geçiren Şefik Tunuç'un yaşamını yitirmesini "Ev baskınında polisin doğrulttuğu silaha kalbi dayanamadı" başlığıyla haberleştirmişti.

Bu haber üzerine Emeç ile Tunuç'un eşi Hafize Tunuç, ajansın Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Güzüpek, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Dicle Müftüoğlu, Van Büro Şefi Ferhat Çelik hakkında TCK 301. Madde'den "polisi aşağılama" iddiasıyla dava açıldı. Davanın karar duruşması 6 Ağustos günü görüldü.

Gevaş Asliye Ceza Mahkemesi, Hülya Emeç ile beyanda bulunan Hafize Tunuç'un, suçunun sabit olduğuna hükmetti. Mahkeme Emeç ile Tunuç'a 6 ay hapis cezası vererek, hükmün açıklanmasının geriye bırakılmasına karar verdi. Gazeteciler Güzüpek, Müftüoğlu ve Çelik hakkında ise beraat kararları verildi.

Cezanın açıklanması ertelendiği için Emeç ve Tunuç hapsedilmeyecek. Tutuklu Gazetecilerle Dayanışma Platformu'nun (TGDP) belirlemesine göre Türkiye hapis hanelerinde 219 gazeteci bulunuyor.

MA MUHABİRİNİN EVİNE BASKIN

7 Ağustos sabahı ise *Mezopotamya Ajansı* (MA) İzmir muhabiri Ruken Demir'in evine baskın düzenlendi.

Yürütülen bir soruşturma kapsamında hakkında arama kararı olduğu gerekçesiyle, sabah saat 05.00 sıralarında Demir'in evini basan polis, bir bilgisayar ve kimi kitaplara el koydu.

Demir evde olmadığı sırada gerçekleşen baskında yaklaşık 2 saat arama yapıldı.

Demir de aynı gün içerisinde gözaltına alındı.

Karadeniz’de hayat felç: “Nedense sel felaketiyle karşılaşıyoruz”

Karadeniz’de ormanları talan eden ve doğanın dengesini bozan rant projeleri ile birlikte yoğun yağışlar sonucunda meydana gelen sel felaketi hayatı felç etti.

Ordu’da köprüler yıkılırken, pek çok binayı, evleri ve iş yerlerini su bastı. Bir fabrikada 165 işçi mahsur kaldı, fındık üretimi yağışlardan etkilendi. Yollarda çökmelerin, toprak kaymalarının olduğu Karadeniz sahil yolu ulaşımına kapatıldı, 5 kişinin yaralandığı bildirildi.

Karadeniz’in pek çok bölgesinde devam eden etkili yağışlardan dolayı Ordu’nun Fatsa ilçesinde Cinli deresi taştı. Binaların giriş katlarını su bastı, araçlar da suların sürüklediği moloz ve toprakların altında kaldı.

7 KÖPRÜ YIKILDI, 165 KİŞİ MAHSUR KALDI

Ünye’de 8 Ağustos sabahından itibaren etkili olan yağışlar nedeniyle bir çiftçinin fındık harmanı sular altında kaldı. Sel nedeniyle dereler taşarken, Ordu Belediye Başkanı Enver Yılmaz, 7 köprünün yıkıldığını, 165 kişinin de mahsur kaldığını açıkladı. Nüfusun yoğun olduğu bir dönemde olduklarını, yaklaşık 500 bin ki-

şinin kentte olduğunu kaydeden Yılmaz, sel ve yağışların fındık üretimini vurduğunu belirterek “Tonlarca fındık derelere denize karıştı” dedi.

Fabrikada mahsur kalan 165 kişinin kurtarıldığını açıklayan vali ise sel, heyelan ve toprak kayması yaşandığını belirtti. “Karadeniz yolunda bir köprünün yıkılması neticesinde büyük bir tehlike atlattı. Trafik önceden kesmek suretiyle meydana gelecek can kaybı önlenmiş oldu” diyen vali, bir köprünün tamamen yıkıldığını söyleyerek Trabzon’dan Ordu ve Samsun istikametine, Samsun’dan da Ordu ve Trabzon istikametine yola çıkılmamasını “özellikle” rica etti.

“NEDENSE SEL FELAKETİYLE KARŞILAŞIYORUZ”

Perşembe ilçesi belediye başkanı Kemal Bahtiyar ise “Nedense artık bizim Perşembemizde yoğun yağmur ve sel felaketiyle karşılaşıyoruz” diyerek sözlerini şöyle sürdürdü: “Yapmış olduğumuz yollar, yaptığımız hizmetler bir anda boşa gidiyor maalesef. Ancak asfalt ve beton olan yerlerimiz kendini koruyabiliyor. Stabilize yapmış olduğumuz tüm yollar bozuldu. Bizim 56 mahallemiz var, yüzde 70-80’inde büyük bir arıza var, afet var. Tek tesellimiz can kaybımızın olmaması. Yollarımız tamamen gitti.”

“Başköy’de jeotermale hayır”

İzmir’in Tire ilçesine bağlı Başköy Mahallesi kırsalında Yayla Yakası bölgesinde jeotermal kaynak aramak için sondaj çalışması yapmak isteyen Pozitif Enerji şirketine tepkiler devam ediyor.

Şirketin İzmir Valiliği’ne çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) başvurusunda bulunmasının ardından farklı eylemler yapan köylüler, geçtiğimiz hafta inceleme için bölgeye gelen Tire Mal Müdürlü-

ğü görevlilerini engellemiştir.

Hafta sonunda çoğunluğunu kadınların oluşturduğu emekçiler 6 Ağustos günü Başköy’de köy meydanında toplanarak tepkilerini tekrar dile getirdi. Bölgedeki geçim kaynakları olan incir, ceviz ve zeytin ağaçlarının talan edilmesine tepkili köylüler “Zeytin, incir canımız, jeotermal düşmanımız”, “Başköy’de zehir istemiyoruz”, “Ekmeğine sahip çık”, “İna-

dına üreteceğiz”, “Başköy’de jeotermale hayır” yazılı dövizler taşıdı.

Meydanda yapılan, muhtar, avukatlar ve çeşitli derneklerin de yer aldığı toplantıda köylüler halk oylaması yaparak sonucu tutanak altına alıp meclise göndermeyi kararlaştırdı. Jeotermale geçit vermemek için farklı yol ve yöntemlerin konuşulduğu toplantıda projeye karşı direniş vurgusu yapıldı.

Kırklareli’de termik santral protesto edildi

Kırklareli’de doğayı talan ederek sermayeye rant sağlamak için kurulması planlanan termik santrale ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) bilgilendirme toplantısı 3 Ağustos günü Kırklareli halkının protesto eylemiyle engellendi.

Kırklareli İnce beldesinde yapılacak ÇED bilgilendirme toplantısı Çevre ve Şe-

hircilik İl Müdürü Engin Öztürk ile santral kuracak sermaye temsilcileriyle yapıldı. Toplantı, termik santral yapımının bir ön adımıydı.

“Trakya kömürle kararmasın!”, “Elektriğin bedeli can olmasın!”, “Ne termik, ne kömür Efe ister uzun ömür!” yazılı pankartlar açılarak toplantıya izin verilmeyen eylemde açıklama yapılarak

termik santrali protesto edildi.

Eylemde ayrıca polis, iki kişiyi gözaltına aldı. Eylemcilerin, arkadaşlarının serbest bırakılması için gösterdiği basınç karşısında iki kişi serbest bırakıldı.

Eyleme CHP Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu, İnce Belediye Başkanı Şahabettin Vardar ve demokratik kitle örgütü temsilcileri katıldı.

Talana karşı ‘kent ormanı’ çağırısı

Darbe girişimi sonrasında şehir merkezlerinde olan askeri alanların boşaltılarak taşınması gündeme gelmişti. Bu temelde İzmir Bornova’da bulunan Doğanlar Askeri Alanı da boşaltıldı. Ormanlık olan bu alan sermayeye peşkeş çekilmek isteniyor.

Bunun üzerine Mimarlar Odası İzmir Şubesi, ormanlık alanın ranta açılarak talan edilmek istenmesine karşı basın toplantısı yaparak, bu alanın kent ormanı yapılması gerektiğini vurguladı.

3 Ağustos’ta gerçekleştirilen basın toplantısında açıklamayı Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Alpaslan yaptı. Kent içinde kalan bu sayılı yeşil alanlara kent ormanları yapılması için sahip çıkılması gerektiğini vurgulayan Alpaslan, İzmir’de ranta açılmak istenen ilk alan olan Doğanlar askeri alanının ranta açılması durumunda tüm askeri alanların ranta açılmasının önünü açacağını ifade etti. Alpaslan, yeni kent parkları olma potansiyeline sahip bu yeşil alanlara sahip çıkılması çağırısı yaptı.

“MEVCUT YEŞİL DOKU İYİLEŞTİRİLMELİ, KENT PARK YAPILMALI”

Rant projelerinin bir tür doğa talanına dönüştüğüne dikkat çeken Alpaslan, şu ifadeleri kullandı: “Türkiye’de dünya standartlarının oldukça gerisinde olan kişi başına düşen yeşil alan miktarını yükseltmek için elimizdeki son fırsat olan askeri alanlara sahip çıkmamız, her şeyden önce vatandaşlık görevimizdir. Kentlerimizde yaşanan ‘rantsal dönüşüm’ün yarattığı, insan ölçeğinden çok uzak, devasa yapılar yüzünden kendimizi daha da kapana kısılmış hissettiğimiz şu günlerde, askeri alanların yapılaşmaya açılmadan ve mevcut yeşil dokuları iyileştirilerek, öncelikle, kent parklarına, mesire alanlarına, kültür ve spor alanlarına ve benzeri kamusal kullanımlara dönüştürülmesi önerilmektedir.”

“Emeğin korunması” uğruna

Kriz koşullarının derinleştiği günümüz Türkiye'sinde işçi sınıfı ve emekçilerin boyunlarındaki kölelik zincirleri her geçen gün daha da kalınlaşıyor. Zira, işten atmalarla, düşük ücretlerle, ağır çalışma koşullarıyla, vergi yükleriyle, temel ihtiyaç ürünlerine yapılan zamlarla krizin ağır faturası burjuvazi tarafından emekçilerin sırtına yükleniyor. Bu tablo karşısında işçi sınıfının fiziki, moral ve manevi açıdan güçlü kalabilmesi sermayenin yıkım saldırılarına karşı mücadeleye girişmesi ve emeğin korunması mücadelesini büyütmesiyle mümkün olacaktır. Dahası, sınıf devrimcileri açısından bu mücadele zemini işçi sınıfına krizin gerisinde yer alan kapitalist sömürü düzenini tüm çıplaklığı ile gösterme, sermaye düzenini tüm kurum ve yapısıyla anlatma olanaklarını çoğaltacaktır.

Tam da bu bakış üzerinden, TKİP Programı'nın 'emeğin korunması' bölümüne dair tartışmaları içeren Kuruluş Kongresi tutanaklarını okurlarımıza sunuyoruz. - Kızıl Bayrak

(Bu metin, TKİP Kuruluş Kongresi'nin "Parti programında 'emeğin korunması' sorunu" başlıklı tartışmalarının sunuş bölümüdür...)

EMEĞİN KORUNMASI MÜCADELESİNİN ANLAMI VE AMACI

Kapitalizm işçi sınıfı için yalnızca acımasız bir baskı rejimi değil, yanı sıra yoğun bir iktisadi sömürü ve manevi yıkım düzenidir. Emeğin korunması; sömürüyü sınırlama, işçinin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirme anlamına gelmektedir. Amaç; işçi sınıfını fiziksel ve zihinsel çürümeden ve yozlaşmadan korumak, yanı sıra, bu mücadele içinde devrimci sınıf bilincine kavuşmasını kolaylaştırmak ve iktidar uğruna verdiği mücadelede güç biriktirmesini sağlamaktır.

Fiziksel yozlaşma; çok çalışıp çok yorulan, iyi beslenemeyen, kötü koşullarda barınan, sağlık sorunları yaşayan, sağlık bakımı imkanlarından yoksun olan işçi sınıfı kuşaklarının güçten düşmesi, zayıflaması, tükenmesi anlamına gelir. Bunu biz bedensel yozlaşma olarak da anlayabiliriz. Çok çalışmak, çok yorulmak, kötü çalışma koşulları içinde bulunmak, iyi

beslenememek ve tüm bu yoksunlukların yarattığı yıpranmışlığı sınıfın yeni kuşaklarına aktarmak, sınıfı fiziki çürümeyle yüz yüze bırakır. Emeğin korunması için mücadele, bunu kapitalizm koşullarında mümkün olduğunca sınırlamak amacı taşır.

İkincisi, ağır çalışma ve yaşam koşulları, işçi sınıfını aynı zamanda zihinsel bir çürümeye, dejenerasyona da iter. Eğitilememek, sosyal-kültürel yaşama katılamamak, kültürel hizmetlerden yararlanamamak, uzun ve ağır çalışma koşullarından dolayı okuyamamak, düşünememek, tartışmamak, sosyal etkinliklerin ve yaşamın dışında kalmak - tüm bunlar, işçi sınıfının zihinsel gelişmesini etkiler, onu kültürel ve moral bir yıkıma sürükler.

Ve aynı nedenle, işçi sınıfının siyasal gelişmesini de etkiler. Sanıldığı gibi, ağır baskı ve yoğun sömürü koşulları, hiç de kendi başına işçi sınıfının kolayca bilinçlenmesine ve mücadeleye yönelmesine yol açmaz. Bu, aynı zamanda, işçi sınıfını, işçi sınıfı kuşaklarını kültürel-manevi dejenerasyona da götürür. Emeğin korunması mücadelesinden amaç aynı zamanda bu zihinsel yozlaşmanın da önünü almaktır. Kapitalizm koşullarında mümkün olduğu ölçüde bunu başarabilmektir. Ve bunda başarı sağlanabildiği ölçüde, bu, işçi sınıfı kitlelerinin siyasal bilinçlenmesini ve sınıf hareketinin gelişimini de kolaylaştırır. Bugünün Türkiye'sine bakın, 12 Eylül rejiminin yarattığı emekçi insan yığınlarına bakın; baskı, ağır çalışma ve sömürü koşullarının işçi sınıfını fiziki çürüme ve bozulmanın ötesinde, nasıl bir zihinsel ve kültürel çöküşe ittiğini görürsünüz.

Sosyalizm, çalışan insanın özgürlüğe ve sosyal kurtuluşa kavuşturulması demektir. Biz çalışan, çalışmasıyla yaşamı var eden sınıf için mücadele ediyoruz, bu sınıfın devrimcileriyiz. Bu sınıf kapitalistler için bir üretim nesnesidir, canlı bir alettir. Kapitalist onu kullanabildiği ölçüde kullanır ve kullanımdan düştüğü andan itibaren de kapı dışarı eder. Emeğin korunmasında kapitalistlerin bu açıdan herhangi bir çıkarları yoktur. Eğer kapitalistler çok ciddi bir işgücü sıkıntısı içerisinde olsalardı, bu durumda belki emeğin korunmasına bir parça bir önem

verebilirlerdi, bu zorunluluğu duyabilirlerdi. Nitekim tarihte belli evrelerde, belli ülke yönetimleri bu açıdan belli tedbirler almak ihtiyacı duymuşlardır. İnsan kuşaklarının dejenerasyonu, fiziki çürüme, Fransa örneğinde olduğu gibi, hükümetleri belli tedbirler almak zorunda bırakabilmiştir.

Ama çağdaş tekniğin gelişme düzeyi, sürekli büyüyen yedek sanayi ordusu, sermayeyi böyle bir kaygıdan alıkoyuyor. Kapsamlı işgücü arzı içerisinde işine en uygun olanları almak, çalıştırmak, tüketmek, ardından kapı dışarı etmek ve üretime yenileriyle devam etmek planında sermaye rahat bir hareket alanına sahiptir. Bundan dolayı da burjuvazi emeğin korunmasına, işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarının düzeltilmesine karşı tamamen ilgisizdir. Tersine, o durumu daha da ağırlaştırmaya bakar. Zira bu onun aşırı kâr hırsıyla çok bağlantılı bir alandır. Bu doğrudan sömürü süreciyle, sömürünün yoğunlaştırılmasıyla ilgili bir sorundur. İşçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirmek demek, işçi sınıfının yarattığı artı-değerden işçilerin alacağı payı çoğaltmak demektir. O ölçüde de kapitalistin kârını azaltmak demektir. Dolayısıyla, bu uğurda savaş, doğrudan üretim süreci içerisinde ve yaratılan değerlerin paylaşımına ilişkin bir savaştır.

Kapitalizm koşullarında iktisadi güç, bununla bağlantılı olarak siyasal güç sermayenin elinde olduğu sürece, gerçek anlamda emeğin korunması olanaksızdır. Kuşkusuz bunu emeğin tam korun-

ması anlamında söylüyorum. Ama bunu mümkün sınırlar içerisinde yapabilmek, bu alanda kısmi başarılar elde etmek mümkündür. Hem mümkün olana ulaşabilmek için, hem de mümkün olana ulaşma mücadelesi içerisinde işçi sınıfını sistemin kendisine karşı eğitmek ve bilinçlendirmek için, bu mücadeleyi yürütmek gereklidir.

Şuraya gelmek istiyorum. Bu mücadele, bizim için öyle basitçe, işçileri kolayından cezbetmeye uygun bir araç sorunu değildir. Sınıf devrimcileri olarak biz işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarına ilgisiz kalamayız. Bu kendi sınıfımızın bedensel ve zihinsel sağlığı sorunudur bizim için. Dolayısıyla, işçi sınıfını mücadeleye kazanmak, eğitmek, bilinçlendirmek için basit bir istismar konusu değil emeğin korunması sorunu bizim için. Burada insani kaygılarımız da var deyim uygunsu. Kapitalizm egemen olduğu sürece çalışan insan yığınlarının yaşam koşullarındaki kısmi iyileştirmeler bizim için aynı zamanda bu sınıfa karşı, bu sınıfın bir parçası olmanın getirdiği insani ve sınıfsal bir kaygı konusudur. Ama biz bu mücadeleler içerisinde işçi sınıfını devrim ve iktidara hazırlamaya çalışırız. Biz ücretli köleliği sınırlamaya değil, temelden yıkmaya bakarız. Emeğin korunması mücadelesini de böyle bir perspektifle yürütürüz. Dolayısıyla işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirme doğrultusunda sağladığımız her başarı, aynı zamanda işçi sınıfını burjuva egemenlik ilişkilerine karşı, kapitalist sistemin kendisine karşı mücadeleye kazanmanın da

mücadelenin anlamı ve önemi

bir basamağı ve olanağıdır bizim için.

Genelde meselenin anlamı ve kapsamı bu. Sınıf çalışması bahsinde gündeme getirdim buna ilişkin tartışmayı. Bunu anlamlı ve işlevli buluyorum. Zira bu mücadele bize çok geniş ve verimli bir günlük mücadele alanı sunmaktadır. Günlük mücadelemizin bir temel alanı da budur; emeğin korunmasına ilişkin istemler uğruna mücadeledir.

Bundan ibaret değil kuşkusuz. Toplumsal istemler gibi daha genel bir alan var, ki bu öteki çalışan emekçi katmanları da kesiyor. Demokratik-siyasal haklar denilen bir alan var, tüm emekçileri ve ezilenleri bir arada kesiyor. Ve nihayet, emeğin korunması kapsamına giren ve daha çok da iktisadi mücadele alanı diyeceğimiz böyle bir alan var. Bu üç alan bir arada, günlük mücadelemizin genel gündel hareket noktalarını oluşturmaktadır. Biz bu gündelik hareket noktalarından giderek işçi sınıfını devrimci siyasal mücadeleye, giderek devrimci iktidar mücadelesine kazanmaya çalışırız.

MARKS'TAN LENİN'E EMEĞİN KORUNMASI SORUNU

Önemini vurgulamak bakımından, emeğin korunmasının klasiklerdeki kaynaklarına değinmek istiyorum. Kapital'in birinci cildi iktisadi kategorilerin soyut teorik açıklamasıyla başlar. Ama, sömürü ilişkilerinin, artı-değerin ve artı-değere kapitalist tarafından el konulmasının anlatıldığı bölümlerden itibaren bu mesele, İngiliz kapitalizminin oluşturduğu laboratuvar üzerinden, çok geniş bir biçimde işçi sınıfı kuşaklarının yaşam ve çalışma koşullarına ilişkin anlatımlara bağlanır. Fabrika müfettişlerinin hazırladığı ünlü parlamento raporlarının çok geniş dökümlerinden yer yer ayrıntılara inilerek yararlanılır. İşçi sınıfının nasıl hayvani bir biçimde uzun süreler halinde ve çok ağır çalışma koşulları içinde çalıştırıldığı ve işçinin canlı özünün sermaye tarafından nasıl yoğun bir biçimde emilip tüketildiği üzerine çok geniş anlatımlara yer verilir. Tümüyle teorik bir kitapta meselenin bu kadar geniş ele alınmasının çok özel bir anlamı ve mantığı vardır. Marks bu sorunu işgünü açısından, çalışma koşulları açısından, kadın ve çocuk emeğinin kullanılması açısından ele alır. Sermayenin kâr

hırsı mantığı, bu uğurda çalışan insanın basit bir çalışma nesnesi olarak kullanılması çerçevesinde, kapitalizmin gayri insani özünü etkili bir biçimde ortaya koymaya özel bir önem verir.

Öte yandan, işçi sınıfı mücadelesinin üç temel alanı olduğunu biliyoruz. İktisadi mücadele alanının işçi sınıfının mücadelesinin üç temel alanından biri olarak tanımlanması, bu açıdan dikkate değerdir. Engels bu tanımlamayı teorik bir mantık içerisinde yapar. Lenin bunu "Ne Yapmalı?"da aktarır. İktisadi mücadelenin sınıf mücadelesinin temel bir alanı olmasını, emeğin korunması uğruna mücadelenin önemine de bir gösterge saymak gerekiyor.

Öte yandan devrim mücadeleleri tarihine, 19. yüzyılın kitlesel işçi partileri olan sosyal-demokrat partilerin güçlenme süreçlerine baktığımız zaman, bu uğurdaki mücadelelerinin başarısının onları geniş işçi yığınları ile birleştirdiğini somut olarak görebiliyoruz. Bu partilerin çok geniş işçi yığınlarıyla buluşmayı başarabilmesi, çok büyük ölçüde emeğin korunması ve siyasal haklar uğruna verdiği mücadeleler içerisinde olmuştur.

Beri yandan, devrim mücadelelerine, özellikle Rus devrimi deneyimine baktığımızda, iktisadi mücadelelerin siyasal mücadelelerle, iktisadi istemler uğruna mücadelenin siyasal istemler uğruna mücadeleyle birleşmesinin, devrimin, devrimci gelişmelerin, devrimci kitle hareketinin gelişmesinin etkili bir dinamiği olduğunu görürüz.

Rosa Luxemburg, 1905 Devrimi üzerine değerlendirmelerinde, bize bunun çok iyi ve canlı bir tablosunu sunmaktadır. Lenin, "Ne Yapmalı?"da, bu alanı genel bir mücadele platformuna dönüştüren ve kendi içinde amaçlaştıran ekonomistleri ideolojik olarak çökertmek için bu noktada biraz çubuk büküyor görürüz, ki Lenin'in kendi deyimiyle de bu bir çubuk bükmedir. Emeğin korunması alanını ya da iktisadi mücadeleyi alıp kendi içinde bir platforma dönüştürmek ekonomizm ve reformizmdir. Tabii ki ekonomizm ve reformizm çok net ve sert bir biçimde ezilmek, mahkum edilmek durumundadır. Ama buna karşı ideolojik açıklığa sahip olmak kaydıyla, iktisadi istemlerin ve iktisadi mücadelenin öne-

mini küçümsemek söz konusu olamaz. Devrimlerin deneyimi iktisadi mücadeleyle siyasal mücadelenin iç içe geçmesinin, devrimci kitle hareketinin gelişme diyalektiğinin en temel unsuru olduğunu göstermektedir. Ki Lenin'in 1905 Devrim'i sonrası yazılarında, bizzat devrimin de sağladığı açıklıklar temeli üzerinde, bu temel önemde gerçek döne döne tekrarlanmaktadır. İktisadi mücadeleyle siyasal mücadelenin iç içe geçmesinin Rus devriminde güçlü bir kaldıraç rolü oynadığı vurgulanır.

Bu da, çok kısa olarak, işin teorideki ve tarihteki yeridir.

EMEĞİN KORUNMASI VE DEVRİMCİ PARTİ PROGRAMININ BÜTÜNLÜĞÜ

Programda bunun temel bir alt bölüm oluşturduğunu biliyoruz. Program teorik bölümle başlıyor. Kapitalizmin kaçınılmaz yıkılışı ve sosyalizmin kaçınılmaz doğuşu bu bölümde toplumsal gelişmenin nesnel dinamikleri ve yasallıkları üzerinden teorik olarak gerekçelendiriliyor. Programın siyasal bölümü, bu çerçevede işçi sınıfının devrimci görevlerini ve hedeflerini tanımlıyor. Programın emeğin korunması ve toplumsal istemlere ilişkin bölümü ise, işçi sınıfının kendi temel siyasal görevlerini, yani iktidar uğruna mücadelesini gerçekleştirmede bir köprü vazifesi görüyor. İşçi sınıfının kendini bulması, güç kazanması, mücadele gücü ve yeteneğini yükseltmesi imkanını sağlıyor. Bu bölüme programlarda yer verilmesi bu açıdan bir rastlantı değil. Temel iktidar hedefi ile işçilerin günlük yaşamı ve mücadelesi arasında kurulmuş bir köprüdür programın bu bölümü. Reformun devrimle bütünleştiği alandır.

Fakat tarihe baktığımızda, demokratik ve sosyal reform istemleri ile birlikte bunun ciddi sapmalara konu edildiğini de görüyoruz. Sosyal-demokrat partilerin bu alandan giderek güç kazandıklarını, kitlesel partilere dönüştüğünü söyledim. Ama onlar aynı zamanda bu alanı temel ve belirleyici bir platforma da çevirdiler. Emeğin korunması ve toplumsal istemler uğruna mücadele, giderek zaman içerisinde kapitalizmi islah etme mücadelesine dönüştü. Kapitalizmi yıkma mücadelesi olmaktan çıktı, kapitalizmi yıkma hedefinden kopty, kapitalizmi kendi

içerisinde reforme etme mücadelesine dönüştü. Bu temel üzerinde bu partiler yozlaştılar, reformcullaştılar ve düzen partileri haline geldiler.

Böylece, emeğin korunması uğruna mücadeleyi bir platforma çeviren sağ sapmaya da işaret etmiş oldum. Reformizmin tarihsel temeli budur. Demokratik-siyasal haklar uğruna, artı emeğin korunması uğruna mücadeleyi kendi içinde bir platforma dönüştürmek, reformizmin tarihsel temelidir. Bu mücadeleyi temel devrimci hedeflerden, iktidar hedefinden koparmak ise reformizmin temel özelliğidir. Reformist kimliğin teorik özü ve esası budur.

Ama öte yandan bu alana ilgisiz kalmak da devrimci partilerin kitlelerle buluşmasını zora sokar, engeller. Eğer gündelik mücadelelerle temel hedefler arasındaki köprüleri başarıyla kuramazsak, devrimi asla gerçek kılamayız. Çünkü yığınlar ancak gündelik kısmi mücadeleler içerisinde, kendi öz deneyimleri temelinde eğitilerek, daha ileri hedeflere ve mücadelelere kazanılabilirler. Eğer bizim için yığınları kendi öz deneyimleri temelinde eğiterek mücadeleye kazanmak temel bir taktik ilke ise, bu ancak yığınların gündelik sorunlarından, onların kısmi taleplerinden giderek verilecek mücadeleler içerisinde başarılabilir. Yani sıra bu mücadeleler içerisinde bilinçlenmeyen, bu mücadeleler içinde güç, deneyim ve yetenek kazanmayan bir işçi sınıfı, burjuvaziye devirme yeteneği de gösteremez. Bundan dolayıdır ki, marksist programların bu bölümü, sadece "işçi sınıfını fiziki ve zihinsel çürümeden korumak için" demez, yanı sıra, "kendi kurtuluşu uğruna mücadelede onun gücünü ve mücadele yeteneğini güçlendirmek için" de parti şu şu talepleri savunur, bunlar uğruna mücadele eder, der. Emeğin korunması bölümünün girişinde genellikle böyle bir paragraf yer alır. Bu talepler uğruna mücadelenin amacına ışık tutan tanımlamalardır bunlar.

SİP programına bakın, böyle bölümler olmadığını görürsünüz. Biçim açısından gösterişli bir program. Temel hedefler, anti-kapitalist dönüşümler var. Yani iktidarı almış bir partinin yapacakları var. Partinin iktidarı nasıl alacağı, bu süreçteki istemleri konusunda ise herhangi

bir şey yok. Bu tabii özünde sağcı olan teslimiyetçi bir 'sol'cu gevezelikten başka bir şey değil. Programlarında bunlara yer vermeseler bile, gündelik bir takım talepler formüle ettiklerini, bunlar uğruna mücadele ettiklerini biliyoruz. Bunu bir yana koyuyorum. Ama programda da bunun bir çerçevesi olmak durumunda. Nasıl ki programın devrime ve iktidara dayalı yönü teorik gerekçelendirmesini oradan alıyorsa, pratik gerçekleşme olacağını, ya da köprüsünü diyelim, siyasal ve iktisadi haklar uğruna mücadeleden alabilmek durumunda. Program bu noktada gündelik yaşama bağlanabilmek, temel hedefler ile onlara ulaşma sürecini organik olarak bütünlemek durumunda.

Dikkat ederseniz; bu, hem sınıf içerisindeki gündelik mücadelelere, hem de taktik sorunlara geniş bir alan açıyor. Zaten taktik mücadele platformudur bu aynı zamanda. Ama ben taktik sorunlara alan açıyor derken ek bir durumu kast ediyorum. Biz taktik sorunlar üzerine tartışırken, proleter partinin devrimci taktiklerinin temel ilkelerinden biri, yığınları kendi öz deneyimleri temelinde mücadele içerisinde eğitmek ve kazanmaktır diyeceğiz. Yığınlar ancak bu talepler uğruna mücadeleye çekildikleri ölçüde kendi öz deneyimleriyle gündelik mücadeleler içerisinde eğitilebilirler ve daha ileri devrimci hedeflere kazanılabilirler.

Bu alanda ileriye sürülen taleplerin mahiyetine daha somut olarak baktığımızda, bu talepler uğruna mücadelenin, işçi sınıfının sınıf olarak kendini, gücünü ve yeteneklerini fark etmesi, karşısındaki sınıfı tanıması, giderek onunla kendi arasındaki uçurumu görmesi bakımından ne denli elverişli olduğunu somut olarak göreceğiz.

Şunu demek istiyorum; proleter kitlelere anti-kapitalist bilinç vermenin, onlara burjuvazi karşısında karşı bir sınıf olduklarını göstermenin somut bir alanıdır söz konusu olan. Son derece verimli ve etkili bir alanıdır. Çünkü doğrudan üretim süreciyle bağlantılıdır ve kapitalizmin özüne dokunan yönleri vardır. Genel planda ve bir sunuş çerçevesinde bu konuda söyleyeceklerim bunlar.

EMEĞİN KORUNMASI MÜCADELESİNİN KAPSAMI

Bu alanda ileri sürülebilecek başlıca taleplere gelince. "Komünizmin abecesi"nde Buharin, bu bölümü gerekçelendirirken, bunun başlıca üç temel alanı olduğunu söylüyor. İşgünü sorunu, çalışma koşulları sorunu ve çocuk ve kadın emeğinin korunması sorunu. Ama biz özellikle sınıf mücadelelerinin toplam deneyimi, yanı sıra günümüz koşulları üzerinden baktığımızda, bunun önem taşıyan başka bazı alanlarını da görüyoruz.

Örneğin Türkiye gibi bir ülkede işgünü kadar asgari ücret de çok önemli bir mücadele alanıdır. Çünkü asgari ücret uygulamada bir ücret tabanı oluşturuyor ve genel ücretleri geriye çeken bir rol oynuyor. Asgari ücretin işçi sınıfının yaşam koşullarında nasıl özel bir rol oynadığını biliyoruz. Düşük saptandığı, iş güvencesi de olmadığı ölçüde, tekrar tekrar işçi almak-çıkarmak, asgari ücretten yeniden başlatmak yolu tutuluyor. Dev boyutlardaki işsizliğe dayanarak sermayenin ücretleri nasıl geri çektiğini ve işçileri fazla mesai vb. yollarla nasıl işin kölesi haline getirdiklerini biliyoruz. Asgari ücret bu açıdan önemli bir alan.

Bunun dışında sendika, grev, toplu sözleşme vb. haklar var. Bunlar daha çok demokratik siyasal haklar oldukları için, emeğin korunması sorununu doğrudan ilgilendirdikleri halde, programın demokratik-siyasal haklar bölümünde yer almamıştır diye düşünüyorum.

Normal işgünü sorunu. Bu üretici güçlerin ve toplumun genel gelişme düzeyiyle doğrudan bağlantılı bir sorun. İşgünü uğruna mücadelelerin işçi sınıfı tarihinde çok özel bir yer tuttuğunu biliyoruz. Ama dikkat edin, Türkiye'de bugün bir işgünü mücadelesi yoktur. Belki tekstil işçilerinin 8 saatlik işgünü mücadelesi dışında. İşçiler keyfi olarak uzun süreler çalıştırılırlar, fazla mesaiye zorlanırlar. Fazla mesai, işgününün uzatılmasının bir başka yoludur. Üstelik bu, dev boyutlarda bir işsizliğin olduğu koşullarda gerçekleştirilen bir uygulamadır. Fazla mesai, sadece işçiye daha uzun süreli çalıştırmak ve onun çalışma gücünü daha uzun süreli olarak tüketmek anlamına gelmemektedir. Bu çerçevede istihdamın daraltılması ve işsizliğin de yaygınlaştırılması anlamına gelmektedir.

Programlarda iyi-kötü bu konuda talepler var. Ama siz gündelik ajitasyon ve propagandada işgünü uğruna ciddi bir mücadele platformu görebiliyor musunuz? Bu konuda ne sendikaların bir mücadelesi var, ne de sol siyasal akımların. Ama hepsi de programlarında bu talebe bir biçimde yer verirler. Bu, programların ne kadar işlevsiz olduğuna, ne kadar mücadeleden kopuk olduğuna bir başka gösterge.

Öte yandan, işçi sınıfı içindeki zayıf kesimlerin, kadın ve genç işçilerin (çocuk ve genç işçiler) korunmasına ilişkin de herhangi bir pratik mücadele platformu yok. Tekstil işkolunda belli mücadeleler var. Bir de sanayi atölyelerinde çıraklığa karşı mücadele çerçevesinde kendiliğinden gündeme geliyor. Ama daha genel planda, işçi sınıfının genç kesimlerinin, kadınların korunmasına ilişkin herhangi bir ciddi mücadele platformu yok.

Çalışma koşulları bir diğer mücadele

alanı. Devrimci yayınlarda iş kazaları ve meslek hastalıkları üzerine yazılara rastlıyoruz musunuz, bilmiyorum. '70'li yıllarda sendikalar bu meselelere çok önem verirdiler. Ama bugün sol yayınlarda dahi iş kazaları sorunu, ki bu iş güvenliği, çalışma güvenliği alanıdır, çok fazla gündeme gelmiyor.

İş koşulları, meslek hastalıkları, bunlar sonuçlar tabii. Bu, temelde güvenli ve sağlığa uygun çalışma ortamı ve bu uğurda mücadele demektir. Tuna yoldaş doğru bir noktaya işaret etti, bu konudaki istemleri genelleştirmek lazım, dedi. Çeşitli işyerlerine insanlarımız giriyorlar, çalışma koşulları kötü oluyor ve bu durum çalışma için uygun hareket noktaları oluşturuyor. Bu ayrı bir şey. Fabrikada çalışan bir sınıf bilinçli işçi ya da bir komünist, bu talepleri gündelik hareket noktası olarak kullanır. Ama biz bir de sınıfın bu konuda genelleşen bir mücadelesini yaratabilmek durumundayız. Bu ülkede iş koşulları, fabrika koşulları denetleniyor mu? Buna ilişkin müesseseler var mı? Bu müesseseler çalışıyor mu? Bunun bir cezai müeyyidesi var mı? Bu sorunlarla fazlaca ilgilenen yok bugün. Bu sınıf sapsiz bir sınıf, kendi partisinden yoksun bir sınıf olduğu için, bu sınıf ancak politikada bir araç olarak düşünüldüğü için, bu haklar uğruna gerçek bir mücadele de olmadı, ya da kısmen '70'li yıllarda sendikalar aracılığıyla oldu. '60'lı ve '70'li yıllarda özellikle DİSK buna önem verdi.

Bunun dışında, asgari ücreti az önce de belirttim. Çok önemli bir mücadele alanı olarak almak gerekiyor bunu. Asgari ücret sadece asgari ücretten işe başlayan işçileri değil, bir bütün olarak çalışan kesimleri ilgilendirmektedir. Enflasyonun doludizgin olduğu bir ülkede yılda bir saptanmaktadır ve düşük olduğu ölçüde ücretleri geriye çeken bir rol oynamaktadır. Biz bu alanı ciddi bir kavga alanına çevirebiliriz. İşçi sınıfının iktisadi mücadele alanı üzerinden konuşuyorum. Bizim programımız bir bütün, bunu saklı tutuyorum. Yalnızca işçi sınıfının korunması, onun fiziki-zihinsel çürümeden alıkonulması, mücadele gücü ve yeteneğinin yükseltilmesi çerçevesinde, iktisadi mücadelenin taşıdığı özel öneme değinmiş oluyorum.

Bizde iktisadi mücadele, iki yılda bir toplu sözleşmelerde, ücretleri ve yan ödemeleri arttırma mücadelesi olarak, her işkolunun, her fabrikanın kendisine daraltılmış bir soruna indirgenmiştir. Bundan dolayı işçi sınıfı içerisinde farklılaşmalar büyüyor ve bu işçi sınıfının mücadele birliğini ayrıca bozuyor. Nispeten daha iyi ücret, daha iyi çalışma ve daha iyi sosyal haklara sahip bir işçi kesimi oluşuyor ve bunun yarattığı sorunlarla yüz yüze kalabiliyoruz.

Tarım alanında ise en basit haklar bile uygulanmıyor. En basit demokratik sendikal hakların bile uygulanmadığı çalışma alanları var. 1875 tarihli Gotha Programı, ev sanayindeki, bizzat kendi evinde çalışan emekçilerin çıkarları, çalışma koşulları üzerine maddeler içerebiliyor ve bu uğurda verilen mücadelelerle belli kazanımlar da elde edilebiliyor zamanla. Bizde, geçtik ondan, tarım gibi temel bir alanda, tarım mevsiminde yaklaşık 1-1,5 milyon işçinin istihdam edildiği bir alanda bugün 20-30 bin sendikalı işçi var mıdır, sanmıyorum. Tarım-İş'in 30 bin üyesi olsa, bu ülkenin en güçlü sendikalarından biri olur. Tarım işçileri sendikalaşma hakkını bile kullanmıyorlar. En kötü çalışma koşullarında, en düşük ücretlerle çalışıyorlar. Asgari ücret tarım işçileri için ayrıca daha düşük olarak saptanıyor. Bu akıl dışı bir şey. Mantığı kırsal alanda yaşam düzeyinin daha ucuz olması herhalde. Orada zaten işçiler en berbat koşullarda çalıştırılıyorlar.

(...)

Bu sorunu sağlam bir perspektifle ortaya koymak ve çok iyi kavratılabilmek durumundayız. Bunun teorideki, programdaki ve tarihteki yeri, ürettiği sapmalar ve devrimci bir perspektifle ele alınışı sorununu, çok iyi kavramak ve kavratmak durumundayız. Programın bu bölümünü bu çerçevede sunacağız zaten. Bu açıdan hem eğitim sorununun doğru ele alınması çok büyük bir önem taşıyor, hem de formüle edilecek talepler uğruna genelleşmiş etkin bir iktisadi ajitasyon. Ki bu sonucusu, doğrudan siyasal mücadele demektir.

Bunlar iktisadi sorunlardır, ama formüle edilmiş istemler olarak, hepsi kapitalist sınıfa ve onların hükümetine karşı mücadele alanına girmektedir. Biz tekil mücadelelerle bunları tek tek patronlardan söküp alsak bile, neticede bu genelleşen mücadelenin kısmi çatışmaları ya da mevzi kazanımları olacaktır. Gündelik mücadelemizin genel çerçevesinde bu her zaman bizi ilgilendiren bir sorundur. ...

(...)

Devrimci platform ile reformist platform arasındaki fark, istemlerin formülasyonunda ve bu istemler uğruna mücadelenin temel hedeflere, temel perspektiflere bağlanmasından ortaya çıkacaktır. Bu istemleri kendi içinde mutlaklaştırırsanız, amaçlaştırırsanız, genel hedeflerden koparırsanız, bu sizi kapitalizmi islah programına götürür. Ama bundan korkarak bu istemlerden geri dursanız eğer, kapitalizmi bol bol suçlayabilirsiniz, sosyalizmi bol bol övebilirsiniz, ama hiçbir biçimde kitlelerle mücadele içerisinde devrimci buluşmayı sağlayamazsınız.

Sermaye düzeni işçilerin canını alıyor

Sermaye düzeni kölece çalışma ve sefalet koşullarında yaşamaya mahkum ettiği işçileri iş cinayetlerinde katlediyor. İzmir'in Torbalı ilçesinde Muratbey Mahallesi'ndeki bir otopark inşaatında 8 Ağustos'ta kalıp sökme işlemi sırasında göçük meydana geldi. 20 basamaklı merdivenin altında kalıp sökerken göçük altında kalan 53 yaşındaki Mehmet Gündüzeli, olay yerine gelen sağlık ekipleri tarafından Torbalı Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Gündüzeli, burada yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdi.

İstanbul'un Silivri ilçesinde belediyede temizlik işçisi olarak çalışan 44 yaşındaki Mustafa Ünal, 8 Ağustos günü Beyciler Mahallesi'nde çalıştığı sırada kalp krizi geçirdi. Olay yerine gelen sağlık ekiplerinin 45 dakika boyunca kalp masajı yapmasına rağmen kurtarılamayan Ünal, yaşamını yitirdi. Ünal'ın cenazesi, Silivri Devlet Hastanesi morguna kaldırıldı.

Karabük'ün Kurtuluş Mahallesi'nde kurulu bir haddehanede düzensiz olarak istiflendiği iddia edilen hurda metaller 7 Ağustos akşamı aşağı doğru kaydı. Haddehanede çalışan işçilerden Mustafa Ünal, metaller ile duvar arasına sıkışarak ağır yaralandı. Sağlık ekipleri tarafından Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırılan Ünal, burada yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdi.

Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki Köseköy Sanayi Sitesi'nde boya ve kaynak işleri yapan bir firmada kaynak işçisi olarak çalışan Kemal Baş, 6 Ağustos'ta forklift-

ten devrilen malzemelerin altında kaldı. Diğer işçilerin haber vermesiyle gelen sağlık ekipleri, Baş'ın yaşamını yitirdiğini belirledi.

Bolu'nun Göynük ilçesindeki termik santralde çalışan işçi Fatih Boztepe, 6 Ağustos'ta temizliğini yaptığı makinenin bandına sıkışarak yaşamını yitirdi

6 Ağustos'ta, İstanbul Tuzla'daki İçmeler Mahallesi Tersaneler Caddesi'nde aşırı hızlı gittiği öne sürülen araç yoldan çıktı. Yoldan çıkan araç kaldırılma çıkarak, evlerine dönen tersane işçilerine çarptı. Güney Ersan ve Ramazan Kuş adlı işçiler çarpma sonucu yaşamını yitirdi.

Sivas'ta 9 Temmuz'da meydana gelen "iş kazası"nda ağır yaralanan ve bir aydır tedavisi devam eden işçi 6 Ağustos'ta yaşamını yitirdi. Asfalt kesme makinesi kullanan Şenol Çiğdem adlı işçiye, Kılavuz Mahallesi Kazım Karabekir Caddesi üzerindeki çalışma sırasında araba çarpmıştı.

Samsun'un İlkadım ilçesine bağlı Baruthane Mahallesi'ndeki inşaatta çalışan Yılmaz Mansız, 6 Ağustos'ta iskelede 1. kattan düşerek ağır yaralandı.

Adıyaman'a bağlı Kömür beldesinde bulunan bir mermer ocağında 6 Ağustos'ta patlama meydana geldi. Tiner kazanında yaşanan patlamada, ocağa çalışan işçiler Mustafa Yaren ve Şükrü Yaren ağır yaralandı.

Kuzey Kıbrıs'ta Hamitköy'deki asfalt çalışması sırasında 6 Ağustos'ta patlama yaşandı. Atış alanı yakınında yapılan çalışma sırasında, işçilerin buldukları cismin patladığı bildirilirken, patlama nedeniyle 5 işçi yaralandı.

Rize Güneysu'da bir şantiyede çalışan 26 yaşındaki Aslan Atalay, 6 Ağustos'ta üzerine vinç devrilmesi sonucunda yaşamını yitirdi.

Bingöl'de ise yalıtım yaptığı binanın ikinci katındaki iskeleden düşen 38 yaşındaki inşaat işçisi Alaattin Arik ağır yaralandı. Ağır yaralanan Arik hastaneye kaldırılarak tedaviye alındı.

Ankara'nın Altındağ ilçesinde Kazım Karabekir Caddesi üzerindeki 20 katlı inşaatta çalışan Ramazan Aktaş, 4 Ağustos'ta 13. katta asansörde çalışırken 4. kata düşerek yaşamını yitirdi.

Antalya'nın Demre ilçesindeki mermer ocağında hidrolik kaya delici ustası olarak çalışan Bayram Ali Özel, 4 Ağustos'ta ocağa çalıştığı sırada üzerine taş düşmesi nedeniyle yaşamını yitirdi.

Adana'nın Seyhan ilçesine bağlı Sarıçam Mahallesi'nde bulunan Geri Dönüşümcüler Sitesi'ndeki iş yerinde çalışan Burak Aşkar 3 Ağustos'ta iş cinayetine kurban gitti.

Maraş'ta Ahir Dağı Yedikuyular Kayak Merkezi'nde bakım çalışmaları kapsamında telesiyeye çıkan makine mühendisi Tolga Ünlüdalğıçer ile elektrik mühendisi Nurettin Doğan, çalışma sırasında 15 metre yükseklikten yere düştü. Mühendisler ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılırken, Ünlüdalğıçer sağlık ekiplerinin müdahalelerine rağmen kurtarılamadı.

3 Ağustos'ta, Urfa'da Organize Sanayi Bölgesi'ne giden işçi servis aracının, Sigorta Mahallesi'nde bulunan SSK kavşağında şarampole devrilmesi sonucu 10 işçi yaralandı.

Temmuz ayında en az 195 işçi yaşamını yitirdi

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, 2018 Temmuz'da yaşanan iş cinayetlerine ilişkin raporunu hazırladı. Meclisin raporuna göre, Temmuz ayında 195 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi.

Raporda meslek hastalığı nedeniyle gerçekleşen sadece dört iş cinayeti olduğunu (üç çiftçi ve bir inşaat işçisi) belirten meclis, oysa ILO ve WHO verilerine göre 1 "iş kazası sonucu ölüm" karşılığında yaklaşık 6 "meslek hastalığı sonucu ölüm" olduğunu hatırlattı.

Yılın ilk yedi ayında en az 1103 işçinin iş cinayetinde yaşamını yitirdiği belirtilen raporda, Temmuz ayında yaşamını yitiren 195 emekçinin 156'sının ücretli, 39'unun kendi nam ve hesabına çalışanlardan oluştuğu belirtildi.

Rapora göre, ölen işçilerden 8'i kadın, 187'si erkek olurken, kadın işçi cinayetleri tarım, tekstil, inşaat, enerji ve sağlık işkollarında gerçekleşti.

Rapora göre, 7 çocuk işçi can verdi. Çocuk işçi cinayetleri tarım, gıda ve inşaat işkollarında gerçekleşti. 16 mülteci/göçmen işçi yaşamını yitirdi. Ölümler en çok inşaat, tarım, taşımacılık, metal, enerji ve gıda işkollarında gerçekleşti. En fazla ölüm nedeni yüksekten düşme, trafik/servis kazası ve ezilme/göçük. Temmuz'da Türkiye'nin 55 şehrinde ve yurtdışında üç ülkede iş cinayeti gerçekleşti.

'BİRÇOK SENDİKA ÖLEN ÜYESİNİ SAHIPLENMİYOR'

Raporda dikkat çeken bölümlerden biri de sendikali işçilerin durumu oldu. Temmuz ayındaki iş cinayetlerinde ölenlerin 4'ünün (yüzde 2,05) sendikali işçi, 191'inin ise (yüzde 97,95) sendikasız olduğu belirtilen raporda, sendikali işçilerin gıda ve enerji işkolunda çalıştığı kaydedildi.

Diğer yandan, ölen başka sendikali işçiler de olabileceği belirtilen raporda, kâğıt üzerinde olan sendikali üyeliklerinin gerçek bir örgütlülük olmaması ve birçok sendikanın ölen üyelerini sahiplenmemesi nedeniyle meclisin net bir bilgi verme şansı olmadığı vurgulandı.

İşçi sağlığı ve işçi güvenliği semineri

İşçi sağlığı ve işçi güvenliğinin patronlar tarafından hiçe sayıldığı, işçilerin adeta yaşamak için değil ölmek için çalıştığı günümüzde bu sorunlara dikkat çekmek, farkındalık yaratmak için sendika olarak planladığımız seminerler dizisinin ilkini 5 Ağustos Pazar günü Mersin'de sendika temsilciliğimizde hayata geçirdik.

Mersin Tabip Odası Başkanı Dr. Mehmet Antmen tarafından sunum yapılan seminerde ilk olarak sendikal çalışmamız hakkında bilgilendirme yaptık. Bu bağlamda sendikamızın kuruluşuna vesile olan Greif Direnişi vesilesiyle direnişçi işçilere 4 yıl aradan sonra açılan davanın amacının işçilerin direnme ve grev hakkına yönelik bir saldırı olduğunu dile getirdik. Ayrıca içine girilen krizin faturasını işçi ve emekçilerin işsiz kalarak, ücretleri düşerek ödeyeceğini anlattık. Son olarak da işsizlik sigortası ile ilgili yürüteceğimiz çalışma hakkında bilgilendirmede bulunduk.

Dr. Mehmet Antmen ise slayt eşliğinde yaptığı sunumuna işçi sağlığı ve işçi güvenliğinin neden önemli olduğuna dikkat çekerek başladı. Çalışanların önemli bir kısmının iş kazası, meslek hastalığı, işle ilgili hastalıklar vb. nedenlerle hayatlarını kaybettiğini ya da sakat kaldığını ifade etti. Çeşitli örnekler vererek önlem alınan yerlerde bu tehlikelerin ortadan kalkabildiğini, işçilerin can güvenliğinin korunabildiğini söyledi.

Meslek hastalıklarına da ayrı bir başlık altında değinen Antmen, bu hastalıkların çalışma koşullarından kaynaklı nasıl

ortaya çıktığını, hangi sağlık problemleri yarattığını ifade etti. Tekstil işkoluna özel olarak değinen Antmen, "Tekstil sektöründeki dünya çapındaki yoğun rekabet ve çalışma ortamındaki olumsuz şartlar iş kazaları ve meslek hastalıklarını beraberinde getirmektedir" dedi. SGK kayıtlarının tekstil iş koluna dair sadece 2014 yılına ait verileri olduğunu, başka bir araştırmasının olmadığını belirterek buna göre toplam 221 bin 366 iş kazasının 12 bin 128'inin (% 5,5) tekstil ürünleri imalatı sektöründe meydana geldiğini belirtti.

Tekstil iş kolundaki hammaddelere de değinen Antmen, bunların işçi sağlığı ve güvenliğine olumsuz etkilerini aktararak, "Tekstil sektörünün kendine özgü sağlık ve güvenlik riskleri bulunmaktadır" diyerek nelerin işçi sağlığını riske attığını anlattı.

Çalışma koşullarının işçilerdeki psikolojik etkilerinin ciddi sağlık problemlerine yol açtığına dikkat çeken Antmen, "Çalışma temposunun yüksek olması, çalışma temposunun sık sık değişmesi veya sık tekrarlanan hareketlerle çalışmalar, talebin hızlı değişimine bağlı gece postalarında vardiyalı çalışma düzenine geçişler, fazla çalışma ya da fazla sürelerle çalışmalar, çalışanlar üzerinde stres kaynağı oluşturmakta ve bu durumlar zamanla psikolojik sorunlar oluşturarak, uyku bozuklukları, sinirlilik, iletişim sorunları, davranış bozuklukları, çalışanlar arası ya da idare ile ilgili problemler, dikkat eksikliği, iş kazalarına eğilim, bağı-

şıklık sistemi zafiyetine bağlı enfeksiyon artışları, kas krampları ve ağrılar, yüksek tansiyon, ritim bozuklukları yapabilir" dedi.

Tekstilde kullanılan kimyasal maddelerin yol açtığı ciddi sağlık problemlerine dikkat çeken Antmen, çalışma koşullarının uygunsuzluğundan kaynaklı kas iskelet sistemi hastalıklarına da değindi.

Tekstil iş kolunda yaşanan ciddi sağlık sorunlarını ayrıntılı bir sunumla anlatan Antmen, işçileri "hastalık oluştuktan sonra yapılacak tedavi kişinin sağlığını tam olarak geri getiremeyebilir" diyerek uyardı.

Dr. Mehmet Antmen alınması gereken önlemler konusunda işçileri uyararak bitirdiği sunumunun ardından özellikle Mersin Serbest Bölge'de yaşanan ciddi sağlık problemleri örnekler verilerek dile getirildi. İşçilere maske verilmiyor olması, serbest bölgede bir sağlık kuruluşunun olmaması, kötü hijyen koşulları, sıcaklığa bağlı olarak ortaya çıkan rahatsızlıklar, denetimsizlik vb.

Bu seminerin bir kez daha ortaya çıkardığı gerçek işçilerin hayatının sudan ucuz olduğudur. Çünkü kıyı şeridinde kurulu olan Mersin Serbest Bölge'de de işçilere tuzlu deniz suyu karışmış kuyu suyu doğru düzgün arıtılmadan içirmektedir. Bu yüzden sadece daha iyi bir ücret için değil, sağlıklı ve insan gibi yaşamak içinde sendikal örgütlenmemizi güçlendirme çağrısıyla işçi sağlığı ve işçi güvenliği semineri sona erdi.

DEV TEKSTİL ÇUKUROVA TEMSİLCİLİĞİ

Patronlara "İstihdam" teşvikleri işçilerden kesiliyor

Erdoğan AKP'sinin açıkladığı 100 günlük eylem planı yine sermayeyi ihya etmeye dönük başlıklardan oluştu. Bu başlıklardan biri de "İstihdam teşvikleri" oldu. Patronlara "İstihdam" için 5,25 milyar lira destek verileceği açıklandı. Söz konusu desteğin kaynağı ise belirtilmedi.

"İstihdam" adı altında işçi sınıfı ve emekçilere "destek oluyor" görüntüsü vermeye çalışan AKP iktidarı, esasta ise işçilerden alıp patronlara destek sunuyor.

İstihdam teşvikleri işsizlik sorununda esaslı bir çözüm niteliği taşıyor. İstihdam edilenler güvencesiz ve esnek çalışmayla ağır sömürüye mahkum edilirken, bu teşvikler işsizlikte düşüş algısı yaratarak "görüntüyü kurtarma" amacı taşıyor.

Teşviklerin esas amacını ise patronların "iş gücü maliyetleri"ni karşılamak oluşturuyor. Bu noktada da sermaye devleti herhangi bir yük üstlenmiyor. Bugüne kadar "İstihdam teşviki" olarak patronlara sunulan destek işçi ücretlerinden kesilen işsizlik fonundan karşılandı. 125 milyar liraya ulaşan işsizlik fonu, 2002 yılından beri yalnızca 5 milyon 706 bin işsize destek için kullanıldı. 16 yılda işsizlere yapılan ödeme 17,8 milyar lira dolaylarında kaldı.

Mata'da temsilci seçimleri yapıldı

Geçtiğimiz günlerde ikisi temsilci 29 işçinin işten çıkarıldığı, Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Mata Otomotiv'de 3 Ağustos Cuma günü temsilci seçimleri yapıldı.

İşçilerden aldığımız bilgilere göre, ilk olarak yaklaşık 17 kişi temsilci adayı oldu, fakat bu sayı sendika tarafından çok yüksek bulundu ve düşürülmesi gerektiği yönünde toplantı yapıldı. Böylece fabrikada 1 senesini doldurmama vb. gerekçelerle bu sayı 6'ya düşürüldü.

Cuma günü yapılan seçimlerle belirlenen yeni temsilciler şöyle:

- 1- Gül Hanım Gürbüz
- 2- Yunus Kurtoğlu
- 3- Alican Tay
- 4- Suna Taşkıran

“Her şeyi tersine çevirebilecek güç işçilerin ellerinde!”

Geçtiğimiz hafta Paksan Makina’da yaşanan işten atma saldırısı sonucunda fabrika önünde direnen işçilerden Uğur İlter ile konuştuk.

Gazetemizin sorularını cevaplayan İlter, Paksan Makina’nın sendikalı bir işyeri olmasına rağmen, paketleme bölümündeki işçilerin taşeron işçisi olarak çalıştırıldığını ifade ederek sözlerine başladı. İşe girdiği günden itibaren taşerona karşı mücadeleye başladığını belirten İlter, yanında çalışan işçilerin sendikalı olduğunu, “aynı işi yapıp farklı ücret almalarının”, örgütlenme süreçlerinin ilk adımı olduğunu dile getirdi. İşyeri yönetiminin işçilerin sendikaya üye olma talebini 100-200 lira gibi zamlarla geçiştirmek istediğini, buna karşın kendilerinin sendikalı olmaktan yana tavır koyduğunu ifade eden İlter, sonraki süreci “Arkadaşlarla toplantı yaptık. O zaman sayımız fazlaydı. El birliği yaptık. Bir arkadaşımız sendikaya üye olduktan iki hafta sonra, Ramazan ayının ilk günü işten atıldı. Bu da bizi öfkelen-dirdi” diyerek anlattı.

“SENDİKAL ÜCRET HAKKIMIZI İSTEDİK, İŞTEN ATILDIK”

Eşit işe eşit ücret talebiyle başlattıkları mücadeleyi sendikalı bir şekilde yürütmek istediklerini söyleyen İlter, “Çok farklı bir işkolunda, taşımacılık işkolunda gözüküyorduk. Bilirkişi raporu istedik. Bilirkişi raporu geldikten sonra, bir arkadaşımız e-devlete girdiğinde metal işkolunda olduğumuzu görüyor” dedi. Kısa bir zamanda sendikaya üye olduklarını belirten İlter, “Sendika baş temsilcisi yanımıza geldi. Sendika üyeliğini bir süre gizli tutalım dedi. Biz de gizli tutulacak bir şey yok. Sendikalı olduğumuzu açıktan söyleyelim” dediklerini aktardı. Aradan geçen bir aya rağmen, sendikal

haklardan faydalanamadıklarını belirten İlter, alacak davası açtıklarını sözlerine ekledi. “Sendikal ücret hakkımızı istiyoruz. Aradan iki ay geçiyor. Temmuz’un 31’inde bizi işten attılar” dedi. İlter işten atılma süreçlerini ise şu sözlerle aktardı: “Sabah 08.00-16.00 vardiyası işe gelirken bir arkadaşımızı çağırıyorlar. Çıkışını veriyorlar. Biz 24.00-08.00 çalışıyorduk. Bizi de çağırdılar. Fabrika müdürü, bir kişi daha var yanında, tanımıyoruz onu, bir de fabrika muhasebecisi. Müdür dedi ki; ‘Bu sizin patronunuz.’ Patron 25-30 yaşında bir adam. Şöyle dedi; ‘Paksan bize iş vermiyor. Baktem Lojistik olarak size verecek işimiz yok. Bu yüzden iş akdinize son veriyoruz.’ Biz de avukatı aradık. O da bize ‘Kağıda tüm yasal haklarımız saklıdır diye yazın imzalayın’ dedi. Biz de yaptık.”

“SENDİKA BİZİ YALNIZ BIRAKTI”

İşten atıldıktan sonra, bir araya geldiklerini ifaden eden İlter, “Beş kişi toplandık. Sendika temsilcisini aradık. ‘Görüşelim’ dedik. Üç temsilci geldi. Oturduk. ‘Ne istiyorsunuz, ne yapmak istiyorsunuz?’ dediler. İşten atılmamızın çok kolay olmadığını göstermek gerektiğini söyle-

dik. Çok sinirliydik. ‘Oturma eylemi yapacağız. Pankart açacağız. Buna hazırız’ dedik. O da, ‘Tek başıma bir şey diyemem, merkezi aramam lazım’ dedi. Aradı. Sendika da ‘sabah iki vardiyayı toplayalım, basın açıklaması yapalım, dağılınlar’ demiş. Biz de ‘çok ucuz, bu bizi kurtarmaz. Kesinlikle böyle bir şey istemiyoruz. Biz oturma eylemi yapacağız’ dedik. Temsilci ise bize ‘sendika böyle bir şeyi desteklemiyor. Sendikanın sunduğu eylem biçimi budur. Kabul ediyorsanız edin, kabul etmiyorsanız kendiniz yapın’ dedi. Biz de, sendika olsun olmasın oturacağız. İşçiyi işten atmanın bu kadar kolay olmadığını göstereceğiz” şeklinde aktardı.

İşten atılma saldırısı ile karşılaşmış olsalar da aslolarak kazandıklarını ifade eden İlter, “Bizim yerimize gelenler sendikalı oldu, ama biz işten atıldık. Bir anlamıyla taşeronu kaldırdık. Bir kazanım aslında” dedi. Paksan Makina patronunun taşeronlaştırma saldırısını durdurduklarını ifade etti.

“SENDİKADAN DEĞİL, SENDİKACIDAN ŞİKAYETÇİYİM!”

İlter direniş sürecini, “Kendi başımıza

bir direniş örgütledik. İşten atılmadan önce sendikaya işten atılabileceğimizi, önlem almaları gerektiğini söyledik. Ancak sendika pasif kaldı. Sendikadan şikayetçi değilim, ama sendikacıdan şikayetçiyim” diye belirtti. Sendika temsilcisinin görevini yerini getirmedeğini ifade eden İlter, “Sendikacı işini yapmadı. Orada bir tutum sergileyebilirdi. Sendika merkezi bir karar verip dedi ki bu eylem tavrını biz istemiyoruz ama biz senelerdir çalışıyoruz bu iş yerinde. Bize yardım edebilirdi. Etmedi. Biraz buruk kaldık. Yalnız kaldık. Sadece avukat yardımcı oldu. Onun dışında sendikadan bir yardım görmedik. Altımızda bir sandalye dahi yoktu. Gidip DHL direnişçilerinden aldık” dedi.

Direnin sonraki seyrine dair sorumuzu ise “Fabrika kapalı. Bu bizim için dezavantaj. Üç haftamız var. Bu üç hafta içinde tekrardan buluşup arkadaşlarla görüşeceğiz. Eylemi ya devam ettireceğiz ya da basın açıklaması ile sonlandıracağız” dedi.

“KİMSEYE DEĞİL, BİRBİRİNİZE GÜVENİN!”

Kendisinin 29 Ocak 2015 grevinde direnen Paksan işçilerine desteğe geldiğini ifade eden İlter, “Destek verdiğim fabrikadan eylemci olarak ayrıldım” dedi. Gazetemiz aracılığı ile işçilere seslenen İlter, “Her zaman arkadaşlara söylüyordum, kimseye güvenmeyin birbirinize güvenin. Örgütlü mücadeleden vazgeçmemeleri lazım. Üretimden gelen güçlerini kullanmaları lazım. Her şeyi tersine çevirebilecek güç işçilerin ellerinde, bu güçlerini bilsinler” dedi.

KIZIL BAYRAK / KÜÇÜKÇEKMECE

Gebze Devlet Hastanesi inşaatında işçiler iş bıraktı

Gebze’de yapımı devam eden devlet hastanesi inşaatında çalışan işçiler, 3 aydır ücretlerini alamadı. İşçiler, patronların kendilerine söz vermesine rağmen ödeme yapmadıklarını belirterek 6 Ağustos itibarıyla iş bıraktı. İşçiler inşaat girişini kapattılar. Daha önce de benzer sorunlar yaşadıklarını, bayrama bile pa-

rasız girdiklerini belirten işçiler, bir daha aynı durumu yaşamamak için eylem yaptıklarını belirttiler.

Yerel basına açıklamalarda bulunan bir işçi “27 Ocak 2017’den beri burada çalışmaktayım. Son 3 aylığımız içeride bekliyor. Sosyal haklarımızın hiçbirini vermiyorlar. Diğer mekanik ve elektrikçi

arkadaşların 5’er 6’şar aylıkları burada duruyor. Firmaya TOKİ yatırıyor ama TOKİ’nin yatırdığı parayı buradaki taşeronlar veya taşeron ettiği insanlar alıp kaçıyorlar. Hesabında para olduğu halde hakkımızı vermiyorlar” diye konuştu.

İnşaat TOKİ, Metag İnşaat ve Zeksan İnşaat ortaklığıyla sürdürülüyor.

“Flormar direnişine dokunma!”

Sendikalaştıkları için işten atılan ve 84 gündür Gebze'deki fabrika önünde direnen Flormar işçilerine yapılan polis baskısıyla ilgili Petrol-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu 6 Ağustos'ta bir açıklama yayınladı.

Açıklamada işçilerin anayasal haklarını kullanarak Petrol-İş'e üye olmaları üzerine bugüne dek 132 Flormar işçisinin işten atıldığı belirtilerek “Flormar Direnişi, 84 gündür ülkemizde haksızlığa uğrayan tüm işçiler adına umudu yeşertmiş, OHAL koşullarında demokratik ve yasal hakların ancak mücadele ederek kullanılabileceğini göstermiştir” denildi.

“BU ÇABA NAFİLEDİR”

Flormar patronu ve şirketin çoğunluk hissesine sahip olan Fransız Group Rocher'in, sendika ve işçi düşmanı yüzünü saklamak adına başından bu yana direnişi susturmaya ve fabrika içindeki işçilerden yalıtıma çalıştığı belirtilen açıklamada “Bu çaba nafiyledir, Flormar işçilerinin sesini sadece içeride çalışan işçi kardeşlerimiz değil, tüm Türkiye ve dünya duymaktadır” ifadeleri yer aldı.

“İşçilerin haklı ve meşru mücadelesini türlü yollarla engellemeyi başaramayanlar, şimdi zor ve baskı uygulayarak direnişi bitirmeye niyetlenmişlerdir. Bu sabah sayıları artan kolluk kuvvetleri direnişe ait dayanışma pankartlarını indirmiş, direniş alanını sınırlama dayatmasında bulunmuştur” sözleriyle sürdürülen açıklamada Flormar direnişine müdahalenin

kabul edilemeyeceği belirtilerek patronun hukuksuzca davrandığı kaydedildi.

Açıklamada AKP iktidarının işçiden yana görünmeye çalıştığı ikiyüzlü söylemleri de teşhir edilerek şunlara dikkat çekildi: “Daha birkaç gün önce açıklanan 100 Günlük İcraat Planı'nda, çalışma yaşamı ile ilgili olarak sendikalaşma oranının artırılması hedefler arasında yer almıştır. Ancak bu hedefin ilan edilmesinden hemen sonra, sendikalaşma mücadelesi veren Flormar işçisine baskı ve tehditler artmıştır.”

“EN UFAK BİR MÜDAHALE AKILLARDAN DAHI GEÇMEMELİDİR”

Flormar işçisinin, en temel hakkı olan örgütlenme hakkına sonuna kadar sahip çıkarak ve mücadelesini yılmadan sürdürdüğü belirtilen açıklamada baskı ve tehditlerin Flormar işçisinin mücadelesine zarar veremeyeceği söylendi. Direniş alanındaki pankartların toplanması emri veren mülki yetkililerin bu tavırlarından vazgeçmeleri gerektiği söylenen açıklama

mada “Flormar Direnişi üzerindeki baskılar derhal kaldırılmalı, direnişe en ufak bir müdahale akıllardan dahi geçmemelidir” diye belirtildi.

Açıklama şöyle sona erdi: “Flormar işvereni ve Yves Rocher markası ile tannınan şirketin asıl sahibi Group Rocher ise işten çıkarma hatası yaptığı işçilerin verdiği mücadelenin

zorla ve baskıyla engellenemeyeceğini bilmelidir.

Petrol-İş Sendikası, sorunun bir an önce çözülmesi ve direnişin talepleri ile ilgili olarak işverenle diyaloga açık olduğunu bir kez daha belirtmekte, çözüme katkı koyabilecek tüm kesimleri inisiyatif almaya ve Flormar işçileriyle dayanışmayı yükseltmeye çağırılmaktadır.”

Polisten Flormar direnişine baskı

Petrol-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan ve buna karşı fabrika önünde başladıkları direnişi sürdüren Flormar işçilerine dönük polis baskısı devreye sokuldu. Direnişin 84. gününde (6 Ağustos) fabrika önüne gelen polis ekipleri “eylemin siyasallaştığı” gerekçesiyle pankartları indirdi. Fabrika önüne çevik kuvvet yığıldı ve işçilere “beklemeyin, ses cihazının sesini çok açmayın, pankart asmayın” gibi dayat-

malarda bulunuldu.

Petrol-İş Sendikası Genel Örgütlenme ve Eğitim Sekreteri Mustafa Mesut Tekik, şu paylaşımda bulundu: “Polis, ‘yukarıdan’ aldığı emir doğrultusunda Flormar’a dokunmaya başladı. Pankartlarımız sökülmeğe, direniş bitirmeye çalışılıyor. Gerekçe, ‘eylemin siyasallaşması’... Sağduyu sahibi herkesten ama herkesten bu işin hakkaniyetle çözümüne katkı koymalarını bekliyoruz.”

Sendikalaştıkları için işten çıkarılan Flormar işçileri tüm baskılara ve zor koşullara karşı direnişi devam ettiriyor. Seçimlerin hemen ardından sözlü olarak engellemelerle karşılaşan işçilere baskılar devam ederken, son günlerde baskılar daha da artmış durumda.

OHAL'in sözde kalkmasının ardından direniş üzerinde sermaye devletinin baskıları daha da yoğunlaştı. Oysa işçilerin büyük bölümü OHAL kalktıktan sonra direniş lehine gelişmelerin olacağı umdu içinde idi. Seçimlerin ardından başlayarak direnişe daha geri sınırlar çizmek isteyen Flormar yönetimi; valisini, kaymakamını ve kolluk güçlerini harekete geçirmeye çalıştı. Fabrika brandalarına, demir çitlere pankart asılmamasını, ses

Flormar'da iki sınıfın irade savaşı

aracının sesinin kısılmasını istediler.

Flormar işçileri bunu kabul etmemiş ve direniş aynı şekilde devam etmişti. Direnişin 84. günü sabah çevik kuvvet polisleri pankartların asılmasına engel oldu. Bu sırada tartışmalar çıksa da ciddi bir gerilim yaşanmazken, pankartlar fabrikanın karşısına asıldı. Direniş kaldığı yerden, polis baskısının artmasına rağmen devam ediyor.

SERMAYE DEVLETİNİ RAHATSIZ EDEN DİRENİŞİN İKİ TEMEL YÖNÜ

Bu baskının artmasında Flormar

yönetiminin valiyi sürekli zorlamasının yanı sıra birkaç önemli nokta daha var. Birincisi; direniş alanına gelen ve dayanışma içerisinde olanların genelde sol, sosyalist çevreler olması. Ve ziyaretlerde desteğe gelenlere yönelik herhangi bir kısıtlama yöntemine başvurulmuyor. Bu da düzeni, sermayeyi teşhir eden ve örgütlenme çağrıları ile dolu konuşmaların yaygınlaşmasını sağlıyor, sermayeyi rahatsız ediyor.

Diğer önemli nokta ise direnişçi işçilerin Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nde (GOSB) bulunan örgütsüz fabrikalara örgütlenme çağrıları yapması. Petrol-İş

broşürleri ve megafonla konuşmalarla birçok fabrikaya gidi. Somalı ailelerin yürüyüşüne destek verildi. Tayaş ve Aygaz işçileri ile dayanışma eylemleri yapıldı. Sadece Flormar patronu değil, GOSB'de bulunan diğer patronlar da rahatsız edildi.

Sermayenin ve devletinin ciddi şekilde huzurunu bozan bu iki nokta, işçilere yönelik baskıların yoğunlaşmasını da beraberinde getirdi.

“Pankartları kaldırın” dayatması, ilerleyen günlerde baskıların sertleşeceğinin habercisi. Zira direnişi kendi istediği sınıra çekmeye çalışan sermaye devleti, direniş alanının terk edilmesi hedefiyle baskılarını arttıracaktır. Böylesi bir irade savaşından ancak kendi sınırını kendisi belirleyen taraf galip gelir.

İşten atılan Aygaz işçisi: Amacım işten atmalara karşı ses olmaktı!

Aygaz'da işten atılan ve iki günlük direnişi sonucu tazminatını alan Çağdaş ile yaşadıklarını konuştuk. Haksız bir şekilde işten atmaya karşı sessiz kalmamak için farika önünde eylem yaptığını anlatan işçi, Türk Metal temsilcilerinin ise adeta bir patron gibi kendisine karşı sergiledikleri tutum ve saldırıyı teşhir etti.

Çağdaş, işten atılma sürecini şu şekilde anlattı: "16.00-00.00 vardiyasına gittim. Güvenlik beni insan kaynaklarına yönlendirdi. Gittiğimde üç kişi oturuyordu. İş akdime son verdiklerini, benimle yollarını ayırdıklarını söylediler. İmzalamam için verdikleri belgede, bütün haklarımı aldığımı ve hiçbir hukuki yola başvuramayacağıma dair bir ibare vardı. Ben de bunu kabul etmediğimi söyledim. Birden sesi yükseldi. İki senedir burada olduğumu ve kendilerini tanımadığımı ve bu şekilde seslerini yükseltmeyeceklerini söyledim."

İşten atılmışım sinirliyim ve bana karşı bir de bağırıp çağırıyorlar belgeyi imzalamadığım için. Tazminatımı hukuki yollarla alabileceğimi, uğraşacağımı diğerlerinin tazminatlarının yatırılacağını söylediler. Ben de ne gerekiyorsa yapacağımı söyleyerek oradan ayrıldım."

Çağdaş işten atma saldırısına karşı sessiz kalmamak için fabrika önüne gittiğini belirterek Türk Metal temsilcilerinin ise kendisini engellemek istediğini aktarıırken şunları söyledi:

"Sabah fabrika önüne gitme kararı aldım. Birçok işçi işten atılıyordu ve sessiz sedasız olayı kapatıyorlardı. İşten atmalara karşı tepkimi ortaya koymak istedim. Bizler makine parçası ya da kağıt mendil değiliz."

Fabrika sahibi Fenerbahçe'ye 50 milyon dolar hibe etmiş. Bu para nasıl ka-

zanılmış. Hiç ter dökmüş mü Ali Koç bu parayı elde etmek için. Aygaz'dan, Tofaş'tan, Ford'dan işçilerin alinterinden elde ettikleri paraları bu şekilde kullanıyorlar. Lüks harcamalarına, saltanatlarına kullanıyorlar.

Ertesi gün direniş başlattım fabrika önünde. Sabah gittiğimde temsilci yanıma geldi. Tazminatımın yatırılacağını söyledi. Sonra yeniden yanıma geldi, yarın yatırılacağını söyledi. Ardından tek başına burada dur ama kimse gelmesin yanına destekçi olarak dedi. Ailemi arayacağını söyledi. Sanki ben çocukmuşum da ailem beni kötü bir durumdan kurtaracakmış gibi. Ki ailem de aramışlar. Destekçilerin geleceğini söyledim bunun bana bağlı olmadığını ve burada bir hak arayışı olduğunu, desteğe gelenlerin önüne kimsenin engel koyamayacağını söyledim."

"İşe giriş çıkışlarda ilk gün arkadaşlarımla selam veriyordum, yanıma geliyordu.

Ertesi gün hepsini uyarmışlar yanıma gelmemeleri için" diyen Çağdaş, servislerin de kapı önüne çekildiğini ve diğer işçilerin kendisini görmesinin engellenmek istendiğini belirtti. Türk Metal temsilcileri için "Güya bu kişiler fabrika temsilcileri ama patron gibi davrandılar. İş hakkını savunmam suç oldu neredeyse" dedi.

Çağdaş son olarak şunları söyledi: "İkinci gün 11.00 gibi hesabıma geçmişti para. İşten atmalara karşı o gün orada tepkimi sürdürmek istedim. Flormar işçilerinin geleceğinin haberini de almıştım. Desteğe geldiklerinde bir anda Türk Metal yönetici ve temsilcileri üzerimize üşüştiler. Flormar işçileri gittikten sonra pankartlarımı söktüler. Bir daha buraya gelebileceğimi söylediler. Amacım işten atmalara karşı bir ses olmaktı. İşten atmalara ve diğer sorunlara karşı mücadele devam edecek."

KIZIL BAYRAK / GEBZE

İşten atma saldırıları

Kapitalistler kendi yarattıkları ekonomik krizin faturasını işçilere ödetmek için kıyım saldırılarını sürdürüyor.

SUMİRICO'DA İŞTEN ATMALAR

Bir süredir parça parça, çeşitli gerekçelerle Sumirico (Dytech) fabrikasında işçiler işten çıkartılıyor. Son olarak yıllık bakım tatili için duruşa geçmeden önce de 8 işçinin işine son verildi.

Fabrikadaki çalışma koşullarından kaynaklı olarak meslek hastalıkları yoğun biçimde yaşanıyor. Meslek hastalıklarına dair raporlarını alan işçiler birkaç ay önce işten çıkartıldığı gibi, şimdi de işten çıkarmalar devam ediyor. Çıkartılan işçilerin çıkışı, performans düşüklüğü başta olmak üzere farklı gerekçeler ile düzenleniyor.

HEMA'DA 'ÜCRETSİZ İZİN' ADI ALTINDA 183 İŞÇİ ÇIKARILDI

Hattat Holding'e bağlı Amasra'da bulunan HEMA'da 183 işçi 'ücretsiz izin' denilerek işten çıkarılırken 100 kadar beyaz yakalının da işine son verildiği belirtildi.

Hattat Enerji ve Maden Ticaret A.Ş. ekonomik kriz, yasal bazı izinlerin gecikmesi, kredi bulamamak ve çift asgari ücretin bir tanesinin devlet tarafından ödemesinin yapılmaması gibi gerekçeler sunarak iş yasaınının 29. Maddesine dayanarak toplu işçi kıyımını devreye soktu.

İşçilere gönderilen tebligatlarda 183 işçinin 6 ay ücretsiz izine çıkarıldığı bildirildi. Genel Maden İşçileri Sendikası'nın iş yeri temsilcisinin de ücretsiz izin listesinde yer aldığı ve 100 kadar beyaz yakalının da izne gönderileceği belirtildi.

Yaklaşık 30 işçinin işten ayrılmayı kabul ettiği belirtiliyor. HEMA geçtiğimiz aylarda da yüzlerce taşeron işçisini işten atmıştı.

Yandaş sendikaların ağaları 'TOBB heyeti'nde sarayda

AKP iktidarının sermayeye hizmetinde temel bir rol oynayan, işçi ve kamu emekçileri sendikalarının bürokrat-yönetici takımı, artık bu işbirliğini açıktan yürütmekte bir sakınca görmüyor. Uzunca bir süredir sermayeyle ortak açıklamalar, eylem, etkinlik ve projeler yaparak "birlik" görüntüsü veren sermaye ajanlarının başında yandaş sendika ağaları geliyor. Hak-İş ve Memur-Sen konfederasyon-

larının genel başkanları, 8 Ağustos'ta da sermaye temsilcileriyle birlikte 'TOBB heyeti' olarak saraya ziyaret gerçekleştirdi. AA, ziyaret haberini 'TOBB heyeti' ifadeleriyle verirken, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ise 'Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi Türkiye Kanadı' olarak ziyaret gerçekleştirdiklerini ifade etti.

Detayları paylaşılmayan görüşmede, sendika ağalarının yanı sıra sermaye

temsilcileri ve bakanlar da yer aldı. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın katıldığı görüşmede, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TİSK Başkanı Kudret Önen'in aralarında olduğu sermaye temsilcileri katıldı.

General Elektrik ve General Motor işgali

Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihi önemli deneyimlerle doludur. Kitlesele yürüyüşlerden boykotlara, fabrika işgallerinden militan sokak çatışmalarına kadar... Bu tür eylemlilikler 1980 askeri darbesi öncesi çok yaygın bir şekilde gerçekleştiriliyordu. Günümüzde de 80 öncesi kadar yaygın olmasa da kitlesele işçi eylemlilikleri yaşanmaya devam ediyor. Sonuçta kapitalist sömürü düzeni hüküm sürmekte ve her geçen saniye emek-sermaye çelişkesini üretmeye devam etmektedir.

1968 yılı yalnızca Türkiye açısından değil dünya genelinde yaşanan kitle eylemleri ile sarsılıyordu. Gençlik hareketi boykotlardan üniversite işgallerine evrilmekte, anti-emperyalist nitelik kazanmaktaydı. İşçiler çalışma koşullarını düzeltmek için sendikal mücadeleyi büyütmekteydiler. 67 yılında öncü işçiler Devrimci İşçi Sendikaları Konfederas-

yonu'nu (DİSK) kurmuşlardı. 68 yılında Derby fabrikası işçileri DİSK'e bağlı Las-tik-İş Sendikası'nı patronun tanımaması üzerine fabrikalarını işgal etmişlerdi ve kazanmışlardı. Bu eylem sonrası fabrika işgalleri yaygınlık kazandı. 1970'e gelindiğinde 100'e yakın fabrika da işgal vardı. İşçiler, DİSK'in kapatılmasına yönelik hazırlanan yasa tasarına karşı Türkiye işçi sınıfı tarihinin en büyük ve militan eylemlerinden birini gerçekleştirerek direndiler. 15-16 Haziran 1970'te yüzbinlerce işçi sokaklara döküldü, yürüyüş kortejleri oluşturdu, polis ve jandarma barikatlarını aşarak yer yer de çatışarak eylemini sürdürdü. Türk-İş'e bağlı işçiler de bu eylemde boy gösteriyordu. Bu militan direniş henüz ikinci günündeyken sıkıyönetim ilan edilerek önü kesilmeye çalışıldı. İşçiler garnizonlar eşliğinde fabrikalarında üretime devam etmeye zorlandı. Toplu tutuklanmalar yaşandı...

İstanbul'da sıkıyönetim ilanından sonra yapılan ilk eylem General Elektrik ve General Motor işçilerinin eylemleriydi. 18 Ağustos 1970 tarihi: İşçiler toplu sözleşmede yer alan maddelerin yerine getirilmediğini beyan ederek fabrikalarını işgal ettiler ve Amerikalı genel müdür Mr. Diehl ile birlikte üç yöneticiyi belli bir süre alıkoydular. İşverenin toplu sözleşme şartlarını kabul etmesi ile direnişi bitirdiler.

General Elektrik (GE) Forbes ekonomi dergisinin 2017 verilerine göre dünyanın en büyük 14. şirketi olarak belirlendi. 1878 yılında Thomas Edison'un da kurucusu olduğu bu şirket uzun bir dönem boyunca elektrik dağıtımının tekeliydi. General Motor (GM) şirketi de bir zamanlar otomotiv sektörünün en büyüğüydü, 2010 yılı itibarıyla iflas bayrağını çekti, bazı otomobil markalarını sattı, halen birkaç model üretmeye devam

ediyor.

Her iki şirket de dünya devleri arasında. Bu şirketlerin bünyesinde çalışan binlerce işçinin yaşam koşulları ile şirket sahiplerinin yaşam koşulları arasındaki uçurum ise devasa boyutlarda.

1970 yılında İstanbul'da bulunan GE ve GM fabrikalarında işçilerin hakları için yaptıkları fabrika işgali sıkıyönetim ilanına rağmen gerçekleştirilmiş ve kazanımla sonuçlanmıştı.

İşçi sınıfının mücadele yasalarına göre hareket eden işçiler haklarını almışlardı.

Sınıflar arasında mücadelenin yöntemleri çeşitlilik göstermektedir. Fakat fabrika işgallerinin daha ayrı bir anlamı vardır. Zira kutsal görülen kapitalist mülkiyete işçiler tarafından el konulmakta, sarsılmaz denilen mülkiyet düzeni işgal eylemleri ile sarsılmaktadır.

CHP'li belediyede sendika ve işçi düşmanlığı

yetkisine itiraz etmiş, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin başlamasını yetki itirazı davası ile engellemiştir."

Sosyal-İş'in işçilerin işe geri alınması için görüşme çabalarının da belediye başkanı Çerçioğlu tarafından boşa düşürüldüğü ifade edilen açıklamada, işçilerin işe geri dönmek için belediye önünde 1 aydır direnişte oldukları hatırlatıldı. "Geldiğimiz nokta itibarıyla CHP'li Aydın Büyükşehir Belediyesi Başkanı Özlem

Çerçioğlu'nun tutumu açık ve nettir" ifadeleriyle devam eden açıklamada, Sosyal-İş'in bundan sonraki sürece dair eylem ve etkinlik programı şöyle ilan edildi:

"Efeler İşe İade Edilsin' sloganıyla önümüzdeki günlerde:

1) Bir yandan belediye önündeki direnişimiz devam ederken, bir yandan da Aydın'da yaygın bildiri dağıtımı yaparak Aydın halkını direnişimizle daha çok da-

yanışma içinde olmaya davet edeceğiz.

2) Aydın'daki yerel basın üzerinden bu işçi ve sendika düşmanlığını afişe edecek; Aydın'da daha geniş bir kampanya oluşturulmaya yönelik çalışmalar ve etkinlikler yapacağız.

3) Örgütlü olduğumuz işyerlerinde ve konfederasyonumuz DİSK'in de desteğiyle ülke genelinde dayanışma faaliyetleri gerçekleştireceğiz.

4) #efeleriseiadeedilsin hashtagiyle bir Twitter kampanyası başlatacağız.

5) Tüm CHP'li milletvekillerine bir mektup yazarak durumu anlatacak ve çözüm için çaba göstermeleri çağrısında bulunacağız.

6) CHP'li Aydın Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu'nun CHP Yüksek Disiplin Kurulu'na sevkini için CHP Merkez Yönetim Kurulu'na başvuruda bulunacağız.

7) Uluslararası federasyonumuz olan UNI Küresel Sendika aracılığıyla sorunu, CHP'nin de üyesi olduğu Sosyalist Enternasyonel'e ve uluslararası platforma taşımak için girişimlerde bulunacağız.

8) 17 Ağustos 2018 Cuma gününe kadar üyelerimiz işine iade edilmediği takdirde, 17 Ağustos'ta CHP Genel Merkezi önünde işten atılan işçiler ve işçilerin aileleriyle birlikte geniş katılımlı bir basın açıklaması yapacağız."

CHP'li Aydın Büyükşehir Belediyesi'nde Sosyal-İş sendikasında örgütlenedikten sonra 9 işçi işten atılmış, diğer işçilere de sendikadan istifa etmeleri yönünde baskılar devreye sokulmuştu.

İşe geri alınmaları ve sendikanın tanınması için işçilerin mücadelesi sürerken, örgütlü oldukları Sosyal-İş Sendikası, 8 Ağustos'ta "Aydın Büyükşehir Belediyesi'nde işçi kıyımına ve sendikal hak ihlallerine son! Efeler işe iade edilsin!" vurgusuyla basın toplantısı düzenledi.

Sendika düşmanlığının ve işten atma sürecinin aktarıldığı basın toplantısında, Aydın Büyükşehir Belediyesi'nde çalışan işçilere yönelik saldırı şöyle ifade edildi:

"CHP'li Özlem Çerçioğlu'nun başında olduğu Aydın Büyükşehir Belediyesi:

- 9 işçiyi sırf Anayasal sendikal haklarını kullandıkları için işten atmıştır. Sendikal nedenlerle yapılan bu işten çıkarılmalara gerçek dışı gerekçeler öne sürmüştür.

- CHP ilçe örgütlerini de seferber ederek, üyelerimizi baskı ve tehdit yolu ile sendikamızdan istifa ettirmeye başlamıştır.

- Üyelerimizi zorla belediyenin adeta taşeronluğunu üstlenen bir başka sendikaya üye olmaya zorlamıştır.

-Sendikamızın toplu iş sözleşmesi

Şantaj aracı olarak BRICS

Temmuz ayı sonunda yapılan BRICS zirvesiyle birlikte, eski bir nakarat, özellikle yandaş medya tarafından yeniden ve yüksek perdeden dillendirilmeye başlandı: “Türkiye makas değiştiriyor”, “Erdoğan BRICS’e katılmak için başvurdu” vs.

Ekonomik krizin ortaya çıkan öncü sarsıntılarının yıkıcı sonuçları karşısında bile çaresiz kalan Erdoğan, öncü sarsıntıların peşinden gelecek olan depremin nelere yol açacağını, saltanatının geleceğinin nasıl büyük bir risk altında olduğunu görüyor. Zira ellerinde ekonominin detaylarına dair sonsuz bilgiler bulunuyor.

Dış politikayı rehinerler üzerinden şekillendirme gibi korsan devlet uygulamalarının ters teperek elinde infilak etmesini, ekonomik krizin ortaya çıkan öncü sarsıntıları tamamladı. İçeride “vatan, millet, Sakarya” nutukları eşliğinde estirdiği devlet terörüyle işleri idare etme alışkanlığının, dış politikada hiçbir anlam ve öneminin olmadığı yeniden görüldü.

“Ver papazı al papazı” muhabbetinin ters tepmesi su almaya başlayan geminin batma serüvenini hızlandırdı. Yandaş medya, ekonomideki bu hızlı dağılmayı gizlemek için olanca maharetiyle, varlık nedeni olan diktatörünün hizmetine koştu. BRICS nakaratını yeniden tedavüle sokarak, şeflerinin büyüklüğüne dair hurafeler yayıyorlar. Yaşanan ekonomik krizin nedenini sonuna kadar ve çok yönlü olarak bağımlı oldukları batının oyunu olarak lanse ediyorlar. Ekonomik yıkıma karşı BRICS’i tılsımlı bir değnek olarak ileri sürmeye gayret ediyorlar. Ortaya çıkan tablo, tam bir zavallılık ve çaresizlik tablosudur. Efendiler içinden efendi seçerek –ki aslında uşakların bu lüksleri de yoktur– soruna çare bulacakları yalanıyla toplumu oyalamayı kendilerine iş edindiler.

UŞAKLARIN EFENDİ DEĞİŞTİRME LÜKSÜ YOKTUR

Ekonomik ve askeri alanda tamamen batı emperyalizmine bağlı Türk kapitalist sisteminin canının istediği gibi eksen değiştirme lüksü yoktur. Orman kanununun geçerli olduğu kapitalist-emperyalist sistemde kamplar keyfiyetle kurulmuyor ve dağılmıyor. Kampların kuruluşunun olduğu gibi dağılmasının da temelinde kan ve

barut vardır.

Güçlünün “haklı” olduğu bir dünyada, kapitalist-emperyalist sistem içerisinde kalarak eksen değiştirmek, içeride devlet terörü eşliğinde şantaj ve tehditlerle işi idare etmeye benzemez. İçeride uygulanan baskı ve şiddet politikalarının karşılığının olmasının bir tek nedeni vardır; işçi sınıfı ve emekçi halkların örgütsüzlüğü ve dağınıklığı. Oysa dış dünyada bunun tam tersi vardır. Orman kanununun hakim olduğu emperyalist sistemde her devlet, en az Erdoğan rejimi kadar örgütlü ve tepeden tırnağa kadar silahlıdır. Üstüne üstlük Türk kapitalist sistemi batı kapitalist sisteminin bir eklentisi, onun ihtiyaçlarına göre şekillenmiş, ona ucuz işgücü ve pazar sağlama vaadiyle gelen yatırımlar ve kredilerle ayakta durabiliyor. Kısacası, teknolojik bakımdan olduğu kadar finans ve askeri açıdan da sonuna kadar batı kapitalizmine bağımlı olarak gelişmiştir. Bundandır ki BRICS üzerine yapılan güzellmelerin hiçbir karşılığı bulunmuyor. Kaldı ki BRICS de sahipsiz değildir. Erdoğan ve yandaş medyasının BRICS üzerine kurdukları içi boş ve yanıltıcı hayallerinin arkasında, sahip değiştirme uşakça ruhandan başka bir şey yoktur.

Onların BRICS hayalleri tamamen toplumu aldatmaya yöneliktir ve hiçbir ciddiyete dayanmıyor. Bu durumu dinci-gerici uşakların efendileri de herkesten çok daha iyi bilecek durumdadırlar. Dolayısıyla onların BRICS şantajları da rehine politikaları gibi ellerinde patlamaya yazgılıdır.

SAHNENİN ÖNÜYLE ARKASI FARKLI

“Ver papazı al papazı” üzerinden yapılan anlaşmayı tek taraflı olarak ihlal eden Erdoğan ve şürekasının karşısında, elinde

tuttuğu güçten dolayı kapsam ve etki bakımından çok daha tehlikeli ve saldırgan olan Trump var. Amacı uşağının burnunu sürtmektir. Nitekim Trump’ın uşaklarını hizaya sokmak amacıyla ekonomik yaptırımlar için düğmeye bastığı, Türk lirasının istikrarlı bir şekilde yokuş aşağı yuvarlandığı bir zamanda, ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü Albay Rob Manning, “NATO ortağımız Türkiye ile olan askeri ilişkilerimiz son derece bağlı olduğumuz bir konudur” diyerek, askeri işbirliğinin planlandığı gibi işlediğini açıklıyordu. Sahneyle sahne arakasının tezadı bundan daha özlü olarak ortaya konamazdı.

Öte yandan 100 günlük eylem programının açıklamasında Çin piyasasına yöneldiklerini söyleyen Erdoğan, Çin ile girdikleri ticari ilişkilerin Türkiye’nin aleyhine seyrettiğine hiç değinmedi. Türkiye’nin toplam ithalatında Çin birinci sırada yer alırken, ihracatında ise 15. sırada yer alıyor. Türkiye’de toplam yabancı doğrudan yatırım stoku içinde AB’nin payı yüzde 68 iken, Çin’in payı sadece binde 8. Türkiye’nin ihracatında AB’nin payı yüzde 47 iken, Çin’in payı yüzde 1,8, Rusya’nın payı ise yüzde 1,7. Borsa İstanbul’daki yabancı yatırımcılar içinde ABD’nin payı yüzde 32 iken, Çin ve Rusya’nın bu alanda ciddi bir yatırımı bulunmuyor. Türkiye, BRICS ülkelerine karşı 2017’de 40 milyar dolar ticaret açığı verdi. Bu rakam, Türkiye’nin 2017’deki toplam dış ticaret açığının yüzde 51’ine denk geliyor.

Kısacası ticaret dengesinin Türk sermaye devletinin aleyhine işlediği bir kuruluşa yönelerek dış açığı kapatılabileceğini ileri sürmenin de elle tutulur hiçbir yanı yoktur.

BÜYÜYEN BORÇ YÜKÜ KORKULARINI DA BÜYÜTÜYOR

Eski hazine bürokrati Hakan Özyıldız’ın hazine verilerine dayandırarak hazırladığı tabloya göre, 2002’de iç borçların toplamı 214 milyar liraydı. 2018’in ilk üç ayı itibarıyla bu rakam 13 kat artarak 2,8 trilyon liraya çıktı. Aynı dönemde özel şirketlerin borcu 41 milyar liradan, 39 kat artarak 1,6 trilyon liraya, vatandaşın bireysel borcu ise 7 milyar liradan, 70 kat artarak 525 milyar liraya fırladı.

Toplam dış borç ise 16 yıl önce 171 milyar lirayken, 12 kat yükselerek bugün 2 trilyon lirayı buldu. Özel şirketlerin dış borcu 47 milyar liradan, 18 kat artıp 843 milyar liraya, bankalarınki 20 milyar liradan, 42 kat artıp 840 milyar liraya çıktı. Yani 2002’de iç ve dış borçların toplamı 386 milyar lirayken, bugün rakam 10 kat fazla artıp 4,8 trilyon liraya dayanmış durumda.

EKMEK YERİNE COP VE KURŞUN

AKP şefinin daha da hırçınlaşarak saldırganlaşmasının, kendisini tekzip eden açıklamaları peş peşe sıralamasının temelinde ekonominin gizlenen bu yalın gerçekleri vardır. O, dipsiz bir çukura yuvarlanmıştır. Bu çukurdan çıkmak için her yol mubahtır onun için.

Halka iş, ekmek, sağlık, eğitim, barınma ve ulaşım veremeyen saray, silahların gölgesine sığınmakta buluyor çareyi. Yüz günlük eylem programında Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı’na 47 bin 773 yeni personel alınacağını açıklarken, korkusunu dışa vuruyordu. BRICS nakaratının, derinleştirdiği ve sonuna geldiği ihanet ve kanlı iktidar yolunda ona incir yaprağı kadar bile faydası olmayacaktır.

ABD'nin İran yaptırımları başladı

ABD Başkanı Donald Trump'ın İran'la 2015 yılında yapılan nükleer anlaşmasından çekilmesinin ardından, İran'a yaptırımların geri getirilmesi kararı alındı. Bu karar kapsamında, yaptırımların birinci bölümü 6 Ağustos'ta devreye girdi.

Yaptırımlar kapsamında, ABD otomotiv ürünleri ve yedek parçalarıyla, altın ve diğer madenlerin İran'la ticaret konusu yapılmasına sınırlama getiriyor. Bunun yanında, İran'la ticaret yapan üçüncü taraflar da ABD tarafından bu yaptırımlara uyma zorunluluğunda bırakılıyor.

Öte yandan, Asya gezisi dönüşünde gazetecilere açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, ABD yönetiminin İran'la masaya oturmaya açık olduğunu söyledi. Fakat bunun için "İran'ın politikasında çok büyük değişiklikler yapması gerektiği" şartını öne sürdü.

ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarının ikinci bölümü 4 Kasım'da hayata geçirilecek. Bu tarihten itibaren İran'a finans ve enerji sınırlamaları getirilecek.

YAPTIRIMLARA KARŞI AVRUPA'DAN AÇIKLAMA

Almanya, Fransa, İngiltere, Çin, Rusya ve ABD'den oluşan P5+1 ülkeleriyle İran

arasında imzalanan anlaşmadan çekilen ABD'nin, İran'a yönelik yaptırımları devreye sokmasına karşı Avrupa'dan ortak açıklama yapıldı.

AB ile İngiltere, Almanya ve Fransa dışişleri bakanları tarafından yapılan ortak açıklamada, İran'la yapılan nükleer anlaşmadan ABD'nin çekilme kararı ve yaptırımları hayata geçirmesi kınandı. "AB hukuku ve BM Güvenlik Konseyi kararı uyarınca İran ile meşru ticaret yürüten Avrupalı firmaları koruma konusunda kararlıyız" ifadelerinin yer aldığı açıklamada, AB merkezli şirketleri koruma

amacıyla 'AB Engelleme Mevzuatı'nın 7 Ağustos itibarıyla yürürlüğe gireceği ifade edildi.

Açıklamada, İran'ın nükleer anlaşmaya uyduğuna dair Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın raporlarına da atıfta bulunularak anlaşmanın "bölge ve dünya barışı için kilit önemde" olduğu vurgusu yapıldı. Anlaşmaya imza atan taraflar ve destek veren diğer ülkelerin İran ile ilişkilerini sürdüreceği belirtilen açıklamada, anlaşmayla ilgili taahhütlerini yerine getirmeye devam etmesi için İran'a da çağrı yapıldı.

İran'da protestolar

ABD'nin yeni yaptırım kararları aldığı ve doların 10 bin Tümen'i geçtiği İran'da krizin yarattığı yıkıma karşı eylemler devam ediyor. Hayat pahalılığı, işsizlik ve su ile elektrik kesintileri gibi sorunlar karşısında 2 Ağustos'ta da İsfahan, Şiraz ve Meşhed gibi birçok kentte eylemler sürdü.

İsfahan'da gerçekleştirilen eyleme polis biber gazıyla saldırırken eylemciler ise barikat kurarak taşlarla kendisini savundu. Eylemde yöneticilere istifa çağrısı yapıldı.

Şiraz'daki eylemde "Diktatöre ölüm!" sloganını haykıran yüzlerce kişinin 1925'ten 1979 İran Devrimi'ne kadar ülkeyi yöneten Şah Rıza Pehlevi lehine sloganlar attığı belirtildi.

Fars Haber Ajansı ise Meşhed'deki eyleme 100 kişinin katıldığını ve İran Devrim Muhafızları komutanının eylemcilerle konuşmasının ardından eylemin sona erdiğini yazdı.

4 Ağustos'ta da İsfahan, Tahran ve Elburz eyaletlerinde halk sokaklardaydı. Elburz'un Kerec kentinde yapılan eylemde, bir araçtan açılan ateş sonucu bir kişinin hayatını kaybettiği bildirildi.

Öte yandan kolluk güçleri de bazı bölgelerde eylemlere saldırırken, gözettiler olduğu belirtildi.

Paris'te Yves Rocher'ye boykot

Grev ve Direnişlerle Dayanışma Komitesi, Flormar işçilerinin sesini Paris'e taşımaya devam ediyor. Yves Rocher'e boykot çalışması yürüten komite 3 Ağustos'ta Jaures'teki şube önündeydi.

Flormar direnişinden fotoğrafların yer aldığı dövizleri açan eylemciler sloganlarıyla eylemi başlattı. Mağaza müdürü eylem başladıktan sonra polisi çağırırken mağaza girişini de kapattırdı. Eylemcilerin fotoğraflarını çekti. Eylemin sonuna doğru gelen sivil polisler eylem hakkında bilgi alıp mağaza içerisine geçtiler.

Eylem boyunca birçok emekçi ile sohbet edildi. Genel kitlenin ilgisi olumlu olurken, Yves Rocher'ye gelen müşterilerin eyleme kayıtsız kalması dikkat çekiciydi. Çevre dükkanlarda çalışan emekçilerden de ilgi gören eylemde sömürüye karşı Türkiye'de ve Fransa'da süren mücadeleler konuşuldu.

Friedrich Engels yürüyüşü başarıyla gerçekleştirildi

Revolutionärer Jugendbund (RJ-Avrupa DGB) tarafından Wuppertal'de son yıllarda düzenli bir şekilde yapılan ve bu yılki yürüyüşle birlikte artık geleneksel hale gelen Friedrich Engels yürüyüşü 4 Ağustos'ta başarıyla gerçekleştirildi.

Yürüyüş için önce Barmen Geschwister-Scholl-Platz'ta toplanıldı. Burada ilk olarak yürüyüşe ve programa dair kısa bir bilgilendirme yapıldı. Bunu, Engels hakkında ve Karl Marx'la birlikte onları dünya görüşüne dair açılış konuşması izledi. Ardından yürüyüşe geçildi.

Yürüyüşün en önünde; Marx ve Engels'in büyük boy posterlerinin yanı sıra, "Zincirlerimizden başka kaybedecek bir şeyimiz yoktur!" ve "Düşüncelerimize ve haklarımıza saldırabilirler, ancak fikirlerimizi esaret altına alamazlar!" yazılı ve Revolutionärer Jugendbund pankartları yer aldı. Genç komünistler ayrıca yürü-

yüşte kızıl bayrak taşıdı.

Sınıf devrimcileri genç komünistlerin çağrısını karşılıksız bırakmadı, onlar da orak-çekeçli kızıl bayrakları ile yürüyüşe anlamlı bir katılım sağladı. MLPD, ADHK ve anti-faşist bir Alman gençlik grubu da, kendilerine ait flamalarla yürüyüşe katılıp destek sundular.

Yürüyüş başından sonuna dek oldukça canlı, hareketli ve coşkulu bir atmosferde gerçekleşti. Sloganlar hiç susmadı. Ayrıca, aralıksız biçimde Marx ve Engels'in düşüncelerini dile getiren kısa konuşmalar yapıldı. Bir yandan da yoğun biçimde bildiri dağıtımı yaptılar.

Yürüyüş Engels'in evi ve heykelinin bulunduğu alanda sona erdi. Burada ufak çaplı bir miting yapıldı. Mitingde öncelikle MLPD temsilcisi güne ve yürüyüşe dair bir konuşma yaptı. Ardından TKİP adına, yürüyüşün Marx'ın 200. doğum yılına denk gelmesi nedeniyle daha

özel bir anlam kazandığına vurgu yapan, "Marx ve Engels'i okumanın ve silahları ile kuşanmanın tam zamanıdır" çağrısını içeren bir konuşma gerçekleştirildi.

Konuşmaların ardından, Marx ve Engels şahsında devrim ve sosyalizm mücadelesinde ölümsüzleşenler için saygı duruşu yapıldı.

Hemen sonrasında Enternasyonal Marşı hep birlikte Almanca olarak söylendi.

Engels anması, alana getirilen yemeklerin yenmesi ve bu aynı platformda mini bir forumla devam etti. Genç komünistler dünya işçilerinin büyük öğretmenleri Marx ve Engels'in yaşamları, büyük davaları, kavgaları ve bu kavgaya kılavuzluk yapan dünya görüşlerine ilişkin sunumlar yaptılar. Sunumlar oldukça başarılı idi ve alkışlarla karşılandı. Anma, yeni polis yasasını eleştiren kısa bir sketin sunulmasının ardından sona erdi.

Tek adam rejiminde kadınları daha zor günler bekliyor

24 Haziran seçimlerinin ardından adım adım "yeni rejim" inşa edilirken, işçileri, emekçileri, kadınları zor günler bekliyor. "Türkiye AŞ"ye dönüştürülen rejimde, dinci gerici uygulamalar kesintisiz devam ediyor.

Geride kalan süreçte, sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda ucuz emek cennetine dönüştürülen Türkiye'de, emekçi kadınların çalışma koşulları daha da ağırlaşırken, kadına yönelik şiddet tırmanışa geçmiş, kadınlara yönelik baskı ve saldırılar artmış, yasalarda kadınları koruyan sınırlı hakların bile gasp edilmesine dönük adımlar atılmıştı.

Önümüzdeki sürecin çok daha zorlu geçmesi kaçınılmazdır. Ciddi bir ekonomik krizin kapıda olduğu bu tabloda, fa-turanın emekçilere kesilmesi için programlar hazırlanmaya başlandı bile. AKP iktidarının 100 günlük eylem programı da esasta bunları içeriyor. 24 Haziran seçim sürecinde emekçilerin gözlerini boyamaya dönük vaatler çoktan unutulmuş durumda. Nitekim 100 günlük eylem programında bu vaatlerin esamisi dahi okunmuyor. Bu durum kadınlara vadedilenler için de geçerli. Sadece bir cümle olarak ifade edilen "kadın istihdamını arttıracacağız" söylemini ise, "kadın istihdamı gerekçesiyle sermayeye yeni kaynaklar aktaracağız" şeklinde okumak gerekiyor.

AKP iktidarının, sözde vaatler için hiçbir adım atmayacağından, tersinden bugüne kadar kazanılmış olan hakların gasp edileceğinden ve kadına yönelik kapsamlı saldırıların anbean devam edeceğinden hiçbir şüphe duymuyoruz. Atılacak

adımlarda meşruluk yaratmak, kendi tabanını da bu temelde kutuplaştırmak konusunda mahir olan AKP iktidarı, şimdi de şiddete karşı kadınlar için kimi önlemleri içeren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Yasası'nı hedef almış durumda.

Geçtiğimiz günlerde "Aile Platformu" adı altında, AKP'nin zihniyetiyle hareket eden bir grup bu yasanın kaldırılması talebiyle eylem gerçekleştirdi. Nafakalara itiraz eden, şiddet karşısında erkeklere uzaklaştırma kararına ve çocuğun velayetinin anneye verilmesine karşı çıkan grup, bu maddelerin "aileyi parçaladığını" iddia etti.

Uzun dönemdir iktidar yandaşları tarafından dile getirilen bu talepler, kamuoyu oluşturmaya dönük bir planın parçası olarak, fason bir platform tarafından eyleme taşındı.

Bu gericilerin karşı çıktığı, verilen mücadelelerin sonucu olarak kabul ettirilen 6284 sayılı yasa, şiddet karşısında kadınların korunması hükümlerini içeriyor. Yasada yakın koruma, çağrılı-uzaktan koruma, uzaklaştırma, ev ve adres değişikliği, kimlik gizlemek vb. farklı yöntemler yer buluyor. Ayrıca, yasada kadın ve çocukların boşanma sonrasında nafaka alma hakkı da bulunuyor.

İşte gericiler tüm bunların ortadan kaldırılmasını istiyorlar. Üstelik yasa bu hükümleri içermesine rağmen, iktidarın uygulamaları sonucu zaten pek çok yönüyle geçersiz kılındığı halde... Örneğin kadınların korunmasına yönelik olarak yasada yer alan hükümler, yargı ve polis

tarafından gerekleri yerine getirilmediği için, kadına yönelik şiddet ve cinayetlerin sayısında artışlar yaşanıyor. "İyi hal indirimi" gibi başka hükümlerle koruyucu düzenlemelerin altı boşaltılıyor. Keza, nafaka da çoğunlukla ödenmediği için borçlanma yaşanıyor ve nafaka ödeme yükümlülüğü olan erkekler bir süre sonra çıkan afla bu "yükten" de kurtuluyor. Çocuk bakım sorumluluğu da doğrudan kadının omuzları üzerine yıkılıyor.

Çocuk yaşta evliliklerin önünü açan, tecavüze uğrayan kişinin tecavüzcüsüyle evlenmesini içeren, çocuk istismarcılarına af getiren, şiddete karşı devlet korumasını belge sunma şartına bağlayan TBMM Boşanma Komisyonu raporunun ardından, uygulanmasında bin bir engel olan 6284 sayılı yasanın da gasp edilmesi hedefleniyor. Kadınlar sadece ekonomik ve toplumsal olarak değil, hukuki olarak da bir cendere içine hapsedilmek isteniyor.

Tüm bunlar, AKP iktidarının yaratmak istediği toplum modelinin temel köşe taşlarını oluşturuyor. Ucuz işgücü olarak güvencesiz işlerde çalışan ama "istihdamın parçası" olan, biat eden, en ufak hakka sahip olmayan kadınların boyun eğdiği "ılımlı İslam"a uyumlu erkek egemen sistem tahkim edilmek isteniyor.

Sermayenin egemenliğinde tek adam rejiminin hakim olduğu "yeni Türkiye'de" kadınları bekleyen tablo sömürü, baskı ve eşitsizliğin daha da derinleşmesidir. Buna izin vermemek ve bu çarkı parçalamak ise işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin ellerinde...

Flormar işçisi yalnız değildir!

İnsanca çalışma koşulları için sendikalaşma yoluna giden ve işten atılan Flormar işçilerinin direnişi devam ediyor. Direnişlerinde 3 ayı geride bırakmaya hazırlanırken Flormar işçilerinin sesi Türkiye ve dünyanın dört bir tarafında duyuldu. Direnişe destek eylemleri gerçekleştirildi.

Direnin ve dayanışmanın güçlenmesi bir kez daha patronları ve sermaye devletini korkuttu. En ufak bir hak arama mücadelesinin önünü kesmek için türlü oyunlara başvuran sermaye 6 Ağustos'ta Flormar fabrikasında da aynı oyunu sergiledi. "Eylem siyasallaşıyor" bahanesiyle polis sahneye çıktı. Pankartlar indirilmeye, kullanılan ses cihazının sesi kısılmaya çalışıldı. İşçilerin sesi kısılmaya çalışıldı.

Bu baskıya en iyi cevap yine işçiler tarafından verildi. Direnişçi işçiler direniş alanında mücadele sloganlarını daha gür haykırdılar. Baskı ve sömürü koşullarının arttığı, krizin iyice can yakmaya başladığı bu süreçte Flormar işçilerinin direnişi işçi sınıfına, emekçilere ve özellikle de işçi kadınlara büyük bir umut ışığıdır. Bu mücadele ışığını daha da güçlendirmeli, Flormar direnişiyle dayanışmayı büyütmeliyiz. Flormar işçisi kazanırsa, işçi sınıfı kazanır. Bunu unutmamalıyız.

İşçi Emekçi Kadın Komisyonları olarak bir kez daha haykırıyoruz:

Flormar işçisi yalnız değildir! Direne direne kazanacağız!

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Ezidi kadınların esareti devam ediyor

Emperyalistlerin kan gölüne çevirdiği Ortadoğu coğrafyasında gerici IŞİD çeteleri tarafından binlerce insan katledildi, yerinden yurdundan göç ettirildi. Bu yıkımı yaşayanların içinde Ezidiler önemli bir kesimi oluşturuyor.

Bundan 4 yıl önce, 3 Ağustos'ta Ezidilere yönelik gerçekleşen vahşi saldırıda çok sayıda insan katledilirken, Ezidi kadınlar ise, bu yıkımı çok daha ağır bir şekilde yaşadılar.

"Savaş ganimeti" olarak görülen binlerce Ezidi kadın ve çocuk, IŞİD tarafından kaçırılarak köle pazarlarında satıldı, toplu mezarlara gömüldü, cinsel saldırı-

ya maruz kaldı, Arap şeyhlerine pazarlandı. 3 bin Ezidi kadın ve çocuktan ise halen haber alınamıyor.

Türkiye'de göç edip, DBP'li belediyelerin imkanlarıyla yaşamını sürdürmeye çalışan Ezidi kadın ve çocuklar, belediyelere kayımlı atanmasının ardından daha da zor bir durumda bırakıldı.

4 yıl önce gerçekleşen katliamın ardından Ezidi kadınlar, bir yandan örgütlenerek direniyorlar. Öbür yandan uluslararası kamuoyunun da desteğiyle cinsel saldırıya uğrayan köle pazarlarında satılan kadınların izini aramaya devam ediyorlar.

A black and white photograph of Bertolt Brecht, a German playwright and poet. He is shown from the chest up, wearing a dark jacket over a light-colored shirt. He has a serious expression and is looking slightly to the right. The background is a simple, light-colored wall. In the foreground, there is a small, ornate object on a table, possibly a figurine or a decorative item.

**İşçi sınıfının devrimci ozanı
Bertolt Brecht'i
ölümünün 62. yılında
saygıyla anıyoruz...**